

Rettighedssammenstød

En menneskeretlig analyse af retten til privatliv
overfor retten til ytrings- og informationsfrihed

af
Lærke Bjørka Fosgaard

Vejleder: Jesper Lindholm

Indholdsfortegnelse

1	Om fremstillingen	1
1.1	Indledning	1
1.2	Problemformulering	2
1.3	Afgrænsning og metode	2
1.3.1	<i>Fortolkning af EMRK og EUC</i>	4
2	Forholdet mellem EMD og EUD.....	6
3	Retten til privatliv og ytrings- og informationsfrihed	9
3.1	Retten til privatliv	9
3.1.1	<i>Retten til privatliv, jf. EMRK art. 8</i>	9
3.1.2	<i>Retten til privatliv, jf. EUC art. 7 og 8</i>	13
3.2	Ytrings- og informationsfrihed	16
3.2.1	<i>Ytrings- og informationsfrihed, jf. EMRK art. 10</i>	17
3.2.2	<i>Ytrings- og informationsfrihed, jf. EUC art. 11</i>	19
4	Rettighedssammenstød mellem retten til privatliv og ytrings- og informationsfriheden .	20
4.1	Retspraksis fra EUD.....	20
4.1.1	<i>EUD's afvejning af retten til privatliv overfor ytrings- og informationsfriheden</i>	20
4.1.2	<i>EUD's afvejning af retten til privatliv overfor ytrings- og informationsfriheden i Google Spain-dommen</i>	22
4.1.3	<i>Delkonklusion</i>	29
4.2	Retspraksis fra EMD	30
4.2.1	<i>Offentliggørelse af oplysninger om private forhold</i>	30
4.2.2	<i>Offentliggørelse og videregivelse af personoplysninger</i>	38
4.2.3	<i>Tilgængelighed af oplysninger på internettet</i>	42
4.2.4	<i>Delkonklusion</i>	45
5	Konklusion.....	47
6	En hensigtsmæssig afvejning ved rettighedssammenstød	49
7	Referencer	51
7.1	Litteratur.....	51
7.2	Artikler	52

7.3	Love	53
7.4	Forarbejder	54
7.5	Andet	54
7.6	Praksis fra EUD	54
7.7	Praksis fra EMD	55
8	Abstract.....	56
9	Sideantalsangivelse.....	57

1 Om fremstillingen

1.1 Indledning

Det vakte opsigt, da EU-domstolen (EUD) i maj 2014 afsagde dom i den populært kaldte ”Google Spain” sag (Google Spain-dommen), i hvilken domstolen afgjorde, at der eksisterer en ”ret til at blive glemmt”.¹ Dette i form af, at der er adgang til at anmode en søgemaskineudbyder om at få slettet links, der fremkommer på resultatlisten ved søgning på en online søgemaskine. EUD vurderede, at retten til at få slettet personoplysninger principielt set vejer tungere end offentlighedens interesse i at kunne foretage en søgning på en søgemaskine på internettet og få vist en ikke-redigeret resultatliste.² Søren Sandfeld Jakobsen og Sten Schaumburg-Müller skrev hertil, at *”Denne ret medfører en begrænsning i informations- og ytringsfriheden, der navnlig kommer nyhedsmedierne til skade, og forekommer på visse punkter mangelfuldt begrundet.”*³ David Knobel er gået så langt som til at sige, at *”I Google Spain-dommen giver Domstolen reelt set forrang til to grundlæggende rettigheder (...)[EU’s Charter om grundlæggende rettigheder (EUC) art. 7 og 8]”* ved henvisning til dommens præmisser.⁴ Jacob Mchangama anførte, at *”Hensynet til ytringsfrihed burde, som i Generaladvokatens forslag, indgå som et tungtvejende argument ved en vurdering af, om man skal begrænse virksomheders ytringsfrihed, selv hvis det vedrører oplysninger om enkeltpersoner.”*⁵

I Google Spain-dommen skete der et *rettighedssammenstød* mellem retten til privatliv og ytrings- og informationsfriheden. På grund af begge rettigheders brede anvendelsesområde, forekommer der i praksis situationer, hvor forskellige parter kræver retten til privatliv og ytrings- og informationsfriheden beskyttet på samme tid.⁶ Dermed skal der foretages en afvejning, hvor de to rettigheder vægtes over for hinanden i en konkret situation. Denne afvejning er ikke altid let at foretage, idet begge rettigheder jo er menneskerettigheder⁷ og dermed beskyttelsesværdige.

---

¹ C-131/12

² C-131/12, pr. 97

³ Jakobsen, m.fl. >>Retten til at blive glemmt<< - og forholdet til medierne og informationsfriheden, s. 186

⁴ Knobel, *EU-Domstolens kvalificering af hensynet til informationsfriheden over for persondata – og privatlivsbeskyttelsen*, s. 354 med henvisning til C-131/12, pr. 81 og 97

⁵ Mchangama, *Retten til at blive glemmt: En underminering af ytrings- og informationsfriheden*, 22. maj 2014, Berlingske

⁶ Se eksempelvis *Von Hannover v. Germany II*

⁷ I EUC anvendes begrebet *grundlæggende rettigheder*, og i EMRK anvendes begrebet *menneskerettigheder*. I denne fremstilling vil begreberne blive anvendt synonymt.

I forhold til Google Spain-dommen er det endvidere blevet anført, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) og EUD vurderer udgangspunktet forskelligt for, hvordan retten til privatliv, herunder retten til beskyttelse af personoplysninger, og ytrings- og informationsfriheden skal vægtes over for hinanden.⁸

1.2 Problemformulering

Denne fremstilling har til formål at undersøge, hvordan henholdsvis EMD og EUD forholder sig til afvejningen mellem retten til privatliv på den ene side og ytrings- og informationsfriheden på den anden side i situationer, hvor der sker et *rettighedssammenstød* mellem de to *menneskerettigheder*.

1.3 Afgrænsning og metode

Denne fremstillings problemformulering vil blive belyst ved anvendelse af den retsdogmatiske metode, der har til formål at beskrive og analysere gældende ret ved anvendelse af relevante retskilder.⁹

Det er valgt at have fokus på retspraksis vedrørende rettighedssammenstødet mellem retten til privatliv, jf. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) art. 8 og ytrings- og informationsfriheden, jf. EMRK art. 10. Der vil endvidere blive inddraget retspraksis fra EUD vedrørende rettighedssammenstødet mellem EUC art. 7, 8 og 11. EUC art. 7 vedrører retten til privatliv og art. 8 omhandler specifikt beskyttelsen af personoplysninger. EUC art. 11 beskytter ytrings- og informationsfriheden.

Det understreges, at fremstillingen har til formål at undersøge de *menneskeretlige aspekter* i situationer, hvor der sker et rettighedssammenstød. Der vil derfor ikke være en gennemgang af de persondataretlige regler, hverken de nationale eller EU-retlige, selvom de indgår i væsentligt omfang i de i fremstillingen anvendte afgørelser fra EUD, idet EUC art. 8 er udmøntet i sekundær EU-lovgivning.¹⁰ Selve sammenstødet mellem retten til privatliv på den ene side og ytrings- og informationsfriheden på den anden side giver endvidere anledning til diskussioner inden for flere lovområder, herunder

---

⁸ Knobel, *EU-Domstolens kvalificering af hensynet til informationsfriheden over for persondata- og privatlivsbeskyttelsen*, s. 353, Jakobsen, m.fl. >>*Retten til at blive glemt*<< - og forholdet til medierne og informationsfriheden, s. 180

⁹ Munk-Hansen, *Retsvidenskabsteori*, s. 86, og Blume, *Retssystemet og juridisk metode*, s. 40

¹⁰ Direktiv 95/46/EF og Forordning 2016/679

medieretten og strafferetten. Disse områder vil ikke blive behandlet i denne fremstilling. Endvidere vil de juridiske aspekter og andre aspekter af forholdet mellem EMD og EUD blive belyst i et begrænset omfang.¹¹ Ovenstående valg begrundes ud fra hensynet til fremstillingens hovedfokus på menneskets grundrettigheder.

I fremstillingens kapitel 2 vil forholdet mellem EMD og EUD blive berørt vedrørende samspillet mellem de to domstole, samt hvordan der arbejdes på, at EU tilslutter sig EMRK som kontraherende part. Retsstillingen på dette område er særdeles komplekst og omfattende, hvorfor denne fremstilling omfangsmæssigt ikke kan bære en nærmere undersøgelse heraf. Forholdet mellem de to domstole vurderes dog relevant at inddrage af hensyn til fremstillingens problemformulering.

Fremstillingens kapitel 3 omhandler, hvordan henholdsvis retten til privatliv, herunder privatliv i form af beskyttelse af personoplysninger, og ytrings- og informationsfriheden er sikret i EMRK og EUC. Formålet hermed er at give et indblik i de respektive rettigheders anvendelsesområde. Der vil være løbende inddragelse af relevante bestemmelser, retspraksis samt litteratur. Det skal understreges, at hensigten med kapitlet ikke er at foretage en udtømmende undersøgelse af, hvad der er omfattet af retten til privatliv og ytrings- og informationsfriheden, idet begge rettigheder har et meget bredt anvendelsesområde.

Fremstillingens kapitel 4 vil tage sit afsæt i nærmere undersøgelse af retspraksis afsagt af EUD. EUD har kun få gange været præsenteret for en problemstilling, der relaterer sig til sammenstødet mellem retten til privatliv og ytrings- og informationsfriheden, hvor Google Spain-dommen er den mest centrale. Det vil blive undersøgt, hvordan EUD generelt har forholdt sig til afvejningen mellem EUC art. 7, 8 og 11 med nærmere analyse af Google Spain-dommen afsagt af domstolen i 2014.

Retspraksis afsagt af EMD vedrørende rettighedssammenstødet mellem EMRK art. 8 og 10 er derimod meget omfattende. I forhold til undersøgelse af, hvordan EMD foretager afvejningen mellem de to menneskerettigheder, inddrages der derfor retspraksis, som kan siges at være principiel i forhold til EMD's afvejning mellem beskyttelse af retten til privatliv og samtidig hensyntagen til ytrings- og informationsfrihed. Afgørelserne er principielle, idet de opstiller principper for, hvilke momenter, der

---

¹¹ Der henvises til Louise Halleskov Storgaards ph.d.-afhandling, *The Relationship between the CJEU and the ECtHR: Building a Common European Area of Protection of Fundamental Rights*, 2014

skal lægges vægt på ved afvejningen mellem EMRK art. 8 og 10 i forhold til, hvornår der kan ske offentliggørelse af oplysninger, uden at retten til privatliv bliver krænket.¹² Principperne er derfor generelt anvendelige ved den afvejning, der skal foretages mellem EMRK art. 8 og 10 i situationer, hvor der sker offentliggørelse af oplysninger.

Det inddrages i fremstillingen, hvordan retten til privatliv i forhold til beskyttelse af personoplysninger, jf. EUC art. 7 og 8, afvejes over for ytrings- og informationsfriheden, jf. EUC art. 11. Det findes derfor relevant at inddrage ny retspraksis fra EMD afsagt den 27. juni 2017 vedrørende afvejningen mellem EMRK art. 8, herunder i forhold til behandling af personoplysninger, og ytrings- og informationsfriheden jf. EMRK art. 10.¹³ Formålet hermed er at undersøge, hvordan EMD vægter beskyttelsen af personlig data som en del af retten til privatliv, jf. EMRK art. 8 over for ytrings- og informationsfriheden, jf. EMRK art. 10. Endvidere vil der blive inddraget retspraksis, der omhandler afvejningen mellem EMRK art. 8 og 10 i forhold til ytringer på internettet, der er tilgængelige over længere tid som en del af en avis' internetarkiv.¹⁴ Denne retspraksis understreger problematikken ved sammenstød mellem de to menneskerettigheder i forhold til den teknologiske udvikling og betydningen af internettet som en platform til udøvelse af ytrings- og informationsfriheden.

Herefter vil der være opsamlende konklusion i kapitel 5, hvorefter der vil være en perspektivering i fremstillingens kapitel 6.

1.3.1 Fortolkning af EMRK og EUC

Den væsentligste retskilde ved fortolkning af EMRK's bestemmelser er retspraksis.¹⁵ Igennem dets afgørelser sikrer EMD, at stater overholder deres forpligtelser i henhold til at sikre individets menneskerettigheder.¹⁶ I forhold til fortolkning af EMRK's bestemmelser anvender EMD en dynamisk fortolkning.¹⁷ Domstolens praksis udvikler sig over tid, alt efter hvordan samfundet udvikler sig. Det er

---

¹² Von Hannover v. Germany I og II og Axel Springer v. Germany

¹³ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland

¹⁴ Węrzynowski and Smolczewski v. Poland og Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom

¹⁵ Kjølbro, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention - for praktikere*, s. 17 og Lorenzen, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med kommentarer (art. 1-9)*, s. 25

¹⁶ Kjølbro, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention - for praktikere*, s. 17 med henvisning til retspraksis

¹⁷ Kjølbro, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention - for praktikere*, s. 25 med udførlig dokumentation i retspraksis og Lorenzen, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med kommentarer (art. 1-9)*, s. 22-23

derfor vigtigt at være opmærksom på, hvorvidt der er sket en udvikling i retspraksis, såfremt der anvendes afgørelser fra domstolen af ældre dato.

Retspraksis fra EUD udvikler sig, ligesom EMD's retspraksis, løbende.¹⁸ EUD tillægger en formålsbestemt fortolkning af retsreglerne.¹⁹ Der anvendes således den fortolkningstilgang, som sikrer den mest effektive retsregel.²⁰ I EUC's præambel er det anført, at det er *"(...) nødvendigt at styrke beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder på baggrund af samfundsudviklingen, de sociale fremskridt og den videnskabelige og teknologiske udvikling (...)"*. Hensigten er derfor, at EUC skal fortolkes set i lyset af samfundets udvikling. I henhold til traktaten om Den Europæiske Union (TEU) art. 6, stk. 1 er EUC en del af bindende EU-ret på samme vis, som EU's traktater er. EUC er dermed hævet til traktatniveau.

Ved fortolkning af EUC skal der desuden tages hensyn til de forklaringer²¹, der er udarbejdet som vejledning til EUC, og som blev vedtaget med Lissabon-traktaten, jf. EUC art. 52, stk. 7. Vejledningerne er derfor ikke bare et fortolkningsbidrag, men skal tillægges en vis betydning ved fortolkning af EUC. Udgangspunktet i EU-retten er, at forarbejder ikke anvendes ved fortolkning af traktatbestemmelserne.²² Dog kan vejledningerne til EUC ikke karakteriseres som værende et almindeligt forarbejde til en lovbestemmelse, idet det direkte er anført i chartret, at vejledningerne har vigtig betydning ved fortolkning af chartret.²³ At skele til vejledningerne ved fortolkning af chartret er derfor en nødvendighed, hvorfor vejledningerne også inddrages i denne fremstilling.

---

¹⁸ Sørensen, m.fl. *EU-retten*, s. 107

¹⁹ Sørensen, m.fl. *EU-retten*, s. 108

²⁰ Sørensen, m.fl. *EU-retten* s. 108

²¹ EU-Tidende 2007/C 303/02

²² Sørensen, m.fl. *EU-retten*, s. 109

²³ Storgaard, *Det komplicerede forhold mellem EU's Charter om grundlæggende rettigheder og EMRK*, s. 60

2 Forholdet mellem EMD og EUD

Det følgende afsnit har til formål at give et indblik i det komplicerede, og til tider problematiske, forhold mellem EUD og EMD.

Grundrettighederne i EU består af EUC og EMRK, hvor EMRK udgør en del af de generelle principper i EU-retten, jf. TEU art. 6, stk. 3. EMRK og EUC overlapper hinanden, idet de begge omhandler beskyttelsen af menneskets grundlæggende rettigheder.²⁴ Idet både EMD og EUD agerer på det menneskeretlige område, er der en risiko for diskrepans i retspraksis fra de to domstole.²⁵ Rettigheder i EUC, der svarer til rettighederne i EMRK, skal fortolkes i overensstemmelse med rettighederne i EMRK, jf. EUC art. 52, stk. 3, idet det heri anføres, at *"I det omfang dette charter indeholder rettigheder svarende til dem, der er sikret ved den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, har de samme betydning og omfang som i konventionen."* EUC skal sikre minimum det samme beskyttelsesniveau som EMRK, idet EUC skal iagttage og respektere menneskerettighederne, jf. EUC art. 52, stk. 3. Det anføres endvidere i EUC art. 52, stk. 3, at der ikke er noget til hinder for, at der igennem EUC opnås et højere beskyttelsesniveau.

Ved vedtagelsen af Lissabon-traktaten i 2009 blev det indarbejdet i TEU art. 6, stk. 2, at EU har pligt til at tiltræde EMRK.²⁶ Ved vedtagelsen af Lissabon-traktaten i 2009 ændrede EUC status til at have retskildemæssig rang på traktatniveau, jf. TEU art. 6, stk. 1.²⁷ EUC er således i dag en del af den primære ret i EU på lige fod med TEU og Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). EUC er skabt ud fra den allerede gældende EU-ret.²⁸ EUC kan således siges at danne rammen, inden for hvilken den gældende EU-ret skal holde sig. Anvendelsesområdet for EUC er, når medlemsstaterne implementerer og gennemfører EU-lovgivning, jf. EUC art. 51, stk. 1.²⁹ Herigenem kan EUC siges at få en kontrolvirkning, idet det igennem EUC fortolkes, hvorvidt gældende EU-lovgivning er i strid med grundlæggende rettigheder.³⁰ Hvis der derimod er tale om en menneskeretlig problemstilling, der ikke ligger inden for EU-rettens område, vil der være tale om et anliggende for

---

²⁴ Christoffersen, *Introduktion til EU's charter i et menneskeretligt krydsfelt*, s. 20

²⁵ Lorenzen, *Dialog mellem dommere – EUD og EMD: To aktører på menneskerettighedsområdet*, s. 193

²⁶ Storgaard, *Det komplicerede forhold mellem EU's Charter om grundlæggende rettigheder og EMRK*, s. 56

²⁷ Storgaard, *Det komplicerede forhold mellem EU's Charter om grundlæggende rettigheder og EMRK*, s. 56

²⁸ Christoffersen, *Introduktion til EU's charter i et menneskeretligt krydsfelt*, s. 24

²⁹ Storgaard, *Det komplicerede forhold mellem EU's Charter om grundlæggende rettigheder og EMRK*, s. 62

³⁰ EU-Tidende 2007/C 303/02, Forklaring ad art. 51

EMD³¹, såfremt situationen falder ind under EMRK's materielle anvendelsesområde (*ratione materiae*).³²

Hvis EU tiltræder EMRK, vil dette betyde, at EU skal behandles på samme vilkår som andre kontraherende parter til EMRK.³³ *"I denne sammenhæng ville Unionen og dens institutioner, herunder Domstolen, være underlagt de ved denne konvention fastsatte kontrolmekanismer og særligt Menneskerettighedsdomstolens afgørelser og domme."*³⁴ EU er ikke en stat, men EU vil dog stadig skulle behandles på samme vilkår som en stat.³⁵ Selvom EU endnu ikke er kontraherende part til EMRK, betyder det ikke, at EMD ikke kan undersøge, om der i medfør af handlinger eller undladelser fra unionsorganerne har været tale om en krænkelse af EMRK.³⁶ I henhold til EMRK art. 1 skal kontraherende parter til EMRK påse, at EMRK's bestemmelser gennemføres under parternes jurisdiktion. Dette kan ikke fraviges ved at afgive suveræniteten til EU.³⁷

Det ses imidlertid i praksis, at såfremt en stat har efterlevet regler i EU-regi, rejser EMD ikke tvivl om, hvorvidt disse regler er i strid med EMRK *"(...) as long as the relevant organisation is considered to protect fundamental rights as regards both the substantive guarantees offered and the mechanisms controlling their observance in a manner which can be considered at least equivalent to that for which the Convention provides (...)"*³⁸ Der eksisterer dermed en doktrin om >>equivalent protection<<.³⁹ Denne doktrin fraviges imidlertid, såfremt en stat ved efterlevelse af dets forpligtelse er overladt et skøn.⁴⁰ I så fald bærer medlemsstaten derfor et ansvar, hvis det foretagne skøn er i strid med EMRK. Selvom EU ikke er tiltrådt EMRK, kan EMD således stadig indirekte påse, om EU-lovgivning er i strid med EMRK.

---

³¹ Storgaard, *Det komplicerede forhold mellem EU's Charter om grundlæggende rettigheder og EMRK*, s. 62

³² Kjølbros, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 63-66

³³ Storgaard, *Det komplicerede forhold mellem EU's Charter om grundlæggende rettigheder og EMRK*, s. 53

³⁴ *Udtalelse 2/13 fra EU-domstolen om EU's tiltrædelse til EMRK*, pr. 181

³⁵ Storgaard, *Det komplicerede forhold mellem EU's Charter om grundlæggende rettigheder og EMRK*, s. 53

³⁶ Lorenzen, *Dialog mellem dommere – EUD og EMD: To aktører på menneskerettighedsområdet*, s. 194

³⁷ Lorenzen, *Dialog mellem dommere – EUD og EMD: To aktører på menneskerettighedsområdet*, s. 194

³⁸ *Bosphorus Hava Yollari Turizm ve Ticaret Anonm Sirketi v. Ireland*, pr. 155

³⁹ Sørensen, *EU og EMRK – Samhørighed eller konflikt?* s. 104-106

⁴⁰ Kjølbros, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 58

Peer Lorenzen undersøger betydningen af dialog mellem EMD og EUD og understreger, at da de kontraherende stater til EMRK også er medlemsstater til EU, er der et behov for at fortolke menneskerettighederne i overensstemmelse med samfundsudviklingen i medlemsstaterne.⁴¹ Betydningen af dialog mellem de to domstole må derfor ikke undervurderes i forhold til at sikre mod diskrepans i retspraksis.

Selvom der i TEU art. 6, stk. 2 er anført en pligt for EU til at tiltræde EMRK, har EUD imidlertid afvist, at EU kan tiltræde EMRK på det foreliggende grundlag.⁴² I dag udgør EMRK, i medfør af TEU art. 6, stk. 3, en del af EU-rettens generelle principper. EMRK er dog ikke en del af den retlige rangorden i EU.⁴³ Hvad der umiddelbart syntes som en forholdsvis gnidningsfri tiltrædelse, har vist sig at blive en langvarig og kompliceret proces. Årsagen er, at EUD finder, at tiltrædelse af EMRK ikke vil være i overensstemmelse med EU's autonomi.⁴⁴

Reaktionerne på udmeldingen fra EUD om, at EU ikke kunne tiltræde EMRK var voldsomme. Dean Spielmann, den daværende præsident for EMD, udtalte umiddelbart efter: *"Let us not forget however, that the principal victims will be those citizens whom this opinion (no. 2/13) deprives of the right to have acts of the European Union subjected to the same external scrutiny as regards respect for human rights as that which applies to each member State. More than ever, therefore, the onus will be on the Strasbourg Court to do what it can in cases before it to protect citizens from the negative effects of this situation."*⁴⁵

Udmeldingen fra EUD om muligheden for EU's tiltrædelse til EMRK har endvidere ført til usikkerhed om, hvorvidt det har fået betydning for EMD's doktrin om >>equivalent protection<<.⁴⁶ Doktrinen er af betydning, for uden den ville medlemsstaterne kunne blive holdt ansvarlige for krænkelse af EMRK ved at følge deres forpligtelser til EU.⁴⁷

---

⁴¹ Lorenzen, *Dialog mellem dommere – EUD og EMD: To aktører på menneskerettighedsområdet*, s. 195

⁴² *Udtalelse 2/13 fra EU-domstolen om EU's tiltrædelse til EMRK*

⁴³ *Udtalelse 2/13 fra EU-domstolen om EU's tiltrædelse til EMRK*, pr. 179

⁴⁴ *Udtalelse 2/13 fra EU-domstolen om EU's tiltrædelse til EMRK*, pr. 200

⁴⁵ Dean Spielmann, *Annual Report 2014*, s. 6

⁴⁶ Sørensen, *EU og EMRK – Samhørighed eller konflikt?* s. 106-110

⁴⁷ Sørensen, *EU og EMRK – Samhørighed eller konflikt?* s. 106

3 Retten til privatliv og ytrings- og informationsfrihed

Et menneskes ret til privatliv og et menneskes ret til ytrings- og informationsfrihed er grundlæggende rettigheder, der beskytter alle individer alene i kraft af, at man er et menneske. *”Menneskerettighederne har i første række en ideologisk begrundelse: at sikringen af det enkelte menneskes frihed og ligeværdighed i sig selv har værdi som en forudsætning for et retfærdigt samfund.”*⁴⁸ Menneskets grundlæggende rettigheder er dermed fundamentale.

3.1 Retten til privatliv

Retten til privatliv er en af individets grundlæggende rettigheder. Retten til privatliv er således blandt andet sikret gennem De Forenede Nationers Verdenserklæring om Menneskerettigheder fra 1948 i artikel 12, EMRK art. 8, EUC art. 7 og 8, og Grundloven art. 72.

De følgende afsnit har til formål at belyse retten til privatliv i EMRK art. 8 og EUC art. 7 og 8. Hertil vil der ske inddragelse af relevante retsregler, litteratur samt retspraksis.

3.1.1 Retten til privatliv, jf. EMRK art. 8

EMRK blev i 1992 inkorporeret i dansk ret ved lov nr. 285 af den 29. april 1992 om Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

EMRK art. 8 omhandler retten til respekt for privatlivet. Endvidere omhandler EMRK art. 8 retten til respekt for familieliv, hjem og korrespondance jf. ordlyden af artiklen, hvilket ikke vil blive undersøgt nærmere i denne fremstilling. Henset til, at EMRK art. 8 favner et meget bredt anvendelsesområde, er det derfor også en af de bestemmelser i EMRK, der materielt er af størst betydning for det enkelte individ, idet mange områder favnes af bestemmelsen.⁴⁹

---

⁴⁸ Rytter, *Individets grundlæggende rettigheder*, s. 31

⁴⁹ Lorenzen, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med kommentarer (art. 1-9)*, s. 642

Anvendelsesområdet for EMRK art. 8 er så bredt, at det er umuligt at fastlægge dets område ud fra en generel definition, idet begrebet privatliv ikke skal fortolkes snævert.⁵⁰ Det er vanskeligt at fastlægge rammerne for, hvad der helt præcist er omfattet af et menneskes intim- og privatsfære. Hertil skal det også anføres, som nævnt i fremstillingens afsnit 1.3.1, at EMD fortolker EMRK's bestemmelser dynamisk i forhold til samfundsudviklingen, hvorfor det også løbende bliver fastsat, hvilke omstændigheder, der er omfattet af retten til privatliv, jf. EMRK art. 8. Det er fastslået i retspraksis, at der ikke findes en udtømmende definition for, hvad der er omfattet af selve begrebet privatliv⁵¹, hvorfor retspraksis på området omfatter mange forskellige situationer. EMD har således fundet, at *"Private life, in the Court's view, includes a person's physical and psychological integrity; the guarantee afforded by Article 8 of the Convention is primarily intended to ensure the development, without outside interference, of the personality of each individual in his relation with other human beings (...)."*⁵² EMRK art. 8 har således til formål at sikre et individ retten til personlig udvikling, men også individets mulighed for at interagere og udvikle forhold til andre mennesker. Ligesom retten til at have en relation til andre mennesker er sikret, så dækker retten til privatliv også *"(...) the right to live privately, away from unwanted attention."*⁵³ Det er derfor et beskyttet gode, at et menneske som udgangspunkt har en ret til at leve sit liv som det ønskes, uden unødigt indblanding fra staten eller fra andre private.

Det kan siges, at EMRK art. 8 fungerer som en form for opsamlingsrettighed i tilfælde af, at andre rettigheder, der dækker mere specifikke områder, ikke beskytter i et konkret tilfælde.⁵⁴ Retten til privatliv kan derfor forekomme som et ret så diffust begreb. Der er da også dem, der mener, at bestemmelsen har et for bredt anvendelsesområde, hvilket i praksis øger risikoen for, at der sker sammenstød med andre rettigheder.⁵⁵

Hvis der sker offentliggørelse af foto og personlige oplysninger kan det udgøre krænkelse af EMRK art. 8. Således er det fastslået i retspraksis, at *"(...) the concept of private life extends to aspects*

---

⁵⁰ Kjølbro, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 773 og Lorenzen, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med kommentarer (art. 1-9)*, s. 642

⁵¹ Kjølbro, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 773 med henvisning til *Peck v. the United Kingdom*, pr. 57

⁵² *Botta v. Italy*, pr. 32

⁵³ *Smirnova v. Russia*, pr. 95

⁵⁴ Rytter, *Individets grundlæggende rettigheder*, s. 200

⁵⁵ *Schaumburg-Müller, Privacy and Publicity*, s. 390

relating to personal identity, such as a person's name, photo, or physical and moral integrity (...)."⁵⁶ Endvidere anførte EMD, at "*Publication of a photo may thus intrude upon a person's private life even where that person is a public figure (...).*"⁵⁷ Hvis der sker offentliggørelse af oplysninger, der kan krænke integritet eller ære, kan der dermed være tale om en krænkelse af EMRK art. 8. Her vil der i praksis kunne opstå et rettighedssammenstød med EMRK art. 10 vedrørende ytrings- og informationsfriheden.

Retten til databeskyttelse er endvidere omfattet som en del af retten til privatliv, jf. EMRK art. 8.⁵⁸ Der er en ret til databeskyttelse, når offentlige myndigheder indsamler og registrerer personlig data⁵⁹, og når sådanne oplysninger opbevares.⁶⁰ Det blev således fastslået i *Rotaru v. Romania*, at "*(...) the storing of information relating to an individual's private life in a secret register and the release of such information come within the scope of Article 8 § 1 (...).*"⁶¹ Det blev endvidere fastslået i *Amann v. Switzerland*, at "*(...) the storing of data relating to the "private life" of an individual falls within the application of Article 8 § 1 (...).*"⁶² EMD har således fundet, at "*Article 8 of the Convention thus provides for the right to a form of informational self-determination, allowing individuals to rely on their right to privacy as regards data which, albeit neutral, are collected, processed, and disseminated collectively and in such a form or manner that their Article 8 rights may be engaged.*"⁶³ EMD skeler endvidere til lovgivning og retspraksis på området for beskyttelse af persondata inden for EU-retten⁶⁴, idet denne lovgivning forpligter medlemsstaterne til EU, der samtidig er kontraherende parter til EMRK.

EMRK art. 8 beskytter individet mod overgreb fra staten, men art. 8 pålægger også staten positive forpligtelser.⁶⁵ "*Retstilstanden i staten skal i nogle henseender indrettes således, at den enkelte får mulighed for at virkeliggøre sine ønsker mht personlig udfoldelse og udvikling inden for de af art 8*

---

⁵⁶ *Von Hannover v. Germany II*, pr. 95

⁵⁷ *Von Hannover v. Germany II*, pr. 95

⁵⁸ *Amann v. Switzerland*, pr. 65

⁵⁹ *Leander v. Sweden*, pr. 48

⁶⁰ *Rotaru v. Rumania*, pr. 43-44

⁶¹ *Rotaru v. Rumania*, pr. 43

⁶² *Amann v. Switzerland*, pr. 65

⁶³ *Satakunnan Markkinapörssi Oy and Sadamedia Oy v. Finland*, pr. 137

⁶⁴ *Satakunnan Markkinapörssi Oy and Sadamedia Oy v. Finland*, pr. 70-79

⁶⁵ Rytter, *Individets grundlæggende rettigheder*, s. 203 med udførlig dokumentation i praksis

beskyttede sfærer.”⁶⁶ Staten har ikke kun en negativ forpligtelse til at afholde sig fra indgreb i individets privatliv, staten har også en positiv pligt til at sikre, at der ikke er andre, der udøver indgreb i individets privatliv.⁶⁷ Pligten til at beskytte individet mod indgreb i dets privatliv fra andre er dog ikke absolut. Det kræver en konkret afvejning af samfundets interesse og individets interesse i forhold til at undersøge, om der er fundet en hensigtsmæssig afvejning af omfanget af statens pligt til at sikre beskyttelse af retten til privatliv.⁶⁸

Selve retten til privatliv er endvidere ikke absolut, jf. EMRK art. 8, stk. 2, hvori det er anført, at der kan ske indgreb, hvis det er *“(…) i overensstemmelse med loven, hvis det er nødvendigt i et demokratisk samfund, af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres ret og frihed.”* Der er således et legalitetskrav i forhold til, at der skal være lovhjemmel, før end der kan gøres indgreb i retten til privatliv. Dette indebærer, at lovhjemlen, der legitimerer indgrebet, skal være tilgængelig og præcis⁶⁹, herunder forudsigelig.⁷⁰ Indgrebet skal ligeledes efter bestemmelsen kunne begrundes i legitime formål, herunder hensynet til den offentlige tryghed og den nationale sikkerhed. De nævnte legitime formål i bestemmelsen er udtømmende. Hvis indgrebet ikke kan begrundes i de specifikt anførte formål i bestemmelsen, så er indgrebet i strid med EMRK art. 8.⁷¹ Endvidere er det i henhold til bestemmelsen et krav, at indgrebet skal være nødvendigt i et demokratisk samfund. Indgrebet skal dermed være proportionelt i forhold til, hvad der ønskes opnået ved indgrebet.⁷² Der stilles visse krav i forhold til vurderingen af nødvendigheden af indgrebet, idet EMRK art. 8, stk. 2 er en undtagelsesbestemmelse til en menneskerettighed.⁷³ I forhold til vurderingen af, hvorvidt indgrebet er nødvendigt, ser EMD i større og større grad til de nationale domstoles

---

⁶⁶ Lorenzen, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med kommentarer (art. 1-9)*, s. 644, se endvidere Kjølbro, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 796

⁶⁷ Lorenzen, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med kommentarer (art. 1-9)*, s. 644

⁶⁸ Lorenzen, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med kommentarer (art. 1-9)*, s. 644

⁶⁹ Lorenzen, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med kommentarer (art. 1-9)*, s. 764 og Kjølbro, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 757 med henvisning til praksis

⁷⁰ Kjølbro, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 758

⁷¹ Kjølbro, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 765 med udførlig dokumentation i retspraksis

⁷² Kjølbro, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 767 og Lorenzen, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med kommentarer (art. 1-9)*, s. 766

⁷³ Kjølbro, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 767 med henvisning til praksis, og Rytter, *Individets grundlæggende rettigheder*, s. 202

vurdering heraf, da de nationale domstole har bedre forudsætninger for at kunne foretage denne vurdering, idet de er nærmere de konkrete omstændigheder.⁷⁴ EMD efterprøver derimod de nationale domstoles afgørelser.⁷⁵

3.1.2 Retten til privatliv, jf. EUC art. 7 og 8

Anvendelsesområdet for EUC er, når medlemsstaterne skal implementere EU-retten i national lovgivning, jf. EUC art. 51, stk. 1. EUC omhandler grundrettighederne og danner rammen for EU-retten, inden for hvilken medlemsstaterne skal holde sig, når de implementerer sekundær EU-lovgivning.⁷⁶

Det er anført i EUC art. 7, at ”*Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin kommunikation.*” EUC art. 7 svarer til EMRK art. 8, jf. EUC art. 52, stk. 3, dog er det valgt at udskifte ordet *korrespondance* med ordet *kommunikation*, for på denne måde at lade bestemmelsen være mere tidssvarende.⁷⁷ EUC art. 7 har dermed det samme anvendelsesområde og omfang som EMRK art. 8. I Commentary of the Charter of Fundamental Rights of the European Union, udarbejdet af et af EU Kommissionens udvalg ved navn EU Network of Independent Experts on Fundamental Rights (Ekspertnetværket), er det anført, at der ved fortolkning af EUC art. 7 skal skeles til EMRK art. 8, der har rig praksis på området.⁷⁸ Dette henset til, at anvendelsesområdet for EUC art. 7 svarer til EMRK art. 8, jf. EUC art. 52, stk. 3. Derfor antages det ligeledes, at EUC art. 7 indeholder de samme begrænsninger i forhold til indgreb i rettigheden som EMRK art. 8, stk. 2, jf. EUC art. 52, stk. 3.⁷⁹ Endvidere har medlemsstaterne også i medfør af EUC art. 7 en positiv forpligtelse til at sikre retten til privatliv.⁸⁰

Retten til beskyttelse af personoplysninger er særskilt sikret i EUC art. 8. EUC art. 8 er tydeliggørelse af traktatfæstede bestemmelser i form af TEUF art. 16 om personoplysninger og TEU art. 39.⁸¹ Endvidere er EUC art. 8 en særskilt rettighed udmøntet i persondatadirektiv 95/46/EF (direktiv 95/46).⁸²

---

⁷⁴ Kjølbro, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 767

⁷⁵ Kjølbro, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 767 med henvisning til praksis

⁷⁶ Christoffersen, *EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder med kommentarer*, s. 44

⁷⁷ EU-Tidende 2007/C 303/02, Forklaring ad art. 7

⁷⁸ Ekspertnetværket, *Commentary of the Charter of Fundamental Rights of the European Union*, s. 78

⁷⁹ Christoffersen, *EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder med kommentarer*, s. 123

⁸⁰ Christoffersen, *EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder med kommentarer*, s. 123

⁸¹ Christoffersen, *EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder med kommentarer*, s. 133-134

⁸² Christoffersen, *EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder med kommentarer*, s. 134

Anvendelsesområdet for EUC art. 8 er dermed, når medlemsstaterne skal implementere sekundær lovgivning om personoplysninger i EU-retten, herunder direktiv 95/46. Det anføres ikke nærmere i EUC art. 8, hvad der skal forstås ved ”personoplysninger”. Det er anført i direktiv 95/46 art. 2, litra a, at personoplysninger er alle oplysninger, der kan bruges til at identificere en person. EUC art. 8, stk. 2 og 3 omhandler behandling af personoplysninger og stiller krav til, hvordan og hvornår behandlingen af personoplysninger kan ske, blandt andet i form af et samtykkekrav, eller hvis det er i medfør af lov. Det er dog ikke anført i EUC art. 8, stk. 2, hvad der skal forstås ved ”behandling”. I direktiv 95/46 art. 2, litra b, er det anført, at behandling af personoplysninger er ”(...) enhver operation eller række af operationer – med eller uden brug af elektronisk databehandling – som personoplysninger gøres til genstand for, f.eks. indsamling, registrering, systematisering, opbevaring, tilpasning eller ændring, selektion, søgning, brug, videregivelse ved transmission, formidling eller enhver anden form for overladelse, sammenstilling eller samkøring samt blokering, slettelse eller tilintetgørelse.” Eksempler på, hvad der i retspraksis er blevet anset som omfattet af EUC art. 8, er blandt andet offentliggørelse af personers navne og helbredsoplysninger på internettet⁸³ og indsamling og offentliggørelse af skatteoplysninger.⁸⁴

Retten til beskyttelse af personoplysninger er i princippet beskyttet to gange. Beskyttelsen af personoplysninger indgår i den generelle bestemmelse om retten til privatliv, jf. EUC art. 7, da denne bestemmelse svarer til EMRK art. 8, i hvilken der er indfortolket en vis ret til beskyttelse af persondata, når der sker systematisk indsamling af data, som anført i afsnit 3.1.1. Samtidig er beskyttelsen af personoplysninger særskilt sikret i EUC art. 8, i hvilken det ligeledes udtrykkeligt er anført, at der er visse betingelser, før end der kan ske behandling af personoplysninger. Beskyttelsen af personoplysninger vejer dermed tungt. Dette betyder ligeledes, at beskyttelsen af personoplysninger ikke er en af de rettigheder, der er ens i EMRK og i EUC.⁸⁵ I 2014 afsagde EUD dom (Logningsdommen) vedrørende det omstridte direktiv 2006/24 EF (Logningsdirektivet). Logningsdirektivet regulerede logning og lagring af elektronisk kommunikation. Formålet var at bekæmpe terrorhandlinger ved at pålægge telekommunikationsudbydere at lagre oplysninger om kommunikation, således at det ville være lettere at opspore og optrevle alvorlige kriminelle handlinger.⁸⁶ De præjudicielle spørgsmål til EUD

---

⁸³ C-101/01

⁸⁴ C-73/07

⁸⁵ EU-Tidende 2007/C 303/02, Forklaring ad art. 8

⁸⁶ De forenede sager C-293/12 og C-594/12, pr. 16

omhandlede blandt andet, hvorvidt Logningsdirektivet var i strid med EUC art. 7 og 8.⁸⁷ EUD anførte, at logning af data ville udgøre et indgreb i menneskers ret til beskyttelse af personoplysninger, jf. EUC art. 8, idet indgrebet var meget omfattende.⁸⁸ Endvidere fastslog EUD, at Logningsdirektivet ganske vist var af almen interesse, idet det havde til formål at bekæmpe, opklare og forebygge kriminalitet, hvilket jo som udgangspunkt gavner samfundet.⁸⁹ Dog fandt EUD ikke, at der var tale om et indgreb, der var proportionelt, idet al datakommunikation blev logget.⁹⁰ Ligeledes var der en risiko for, at mennesker ville føle sig hæmmede i at bruge elektroniske kommunikationsmidler, hvilket potentielt set ville medføre et indgreb i ytringsfriheden for det enkelte menneske.⁹¹ I forhold til anvendelsen af EUC art. 8 i sammenhæng med EUC art. 7, udtalte EUD, at det skal *"(...) erindres om, at beskyttelsen af personoplysninger i medfør af den udtrykkelige pligt, som er fastsat i chartrets artikel 8, stk. 1 har en særlig betydning for retten til respekt for privatlivet, som er fastslået i chartrets artikel 7."*⁹² Tilsammen udgør EUC art. 7 og 8 dermed en ret til beskyttelse af personoplysninger i henhold til retten til privatliv. Det understøttes endvidere af Generaladvokatens forslag til afgørelse i den pågældende sag.⁹³ Det er i overensstemmelse med Ekspertnetværkets kommentarer til EUC art. 8, hvori det anføres, at hensigten med den selvstændige bestemmelse vedrørende beskyttelse af personoplysninger er at tydeliggøre og understrege, at retten til beskyttelse af personoplysninger er en selvstændig grundrettighed.⁹⁴ Dog skal EUC art. 8 stadig ses i sammenhæng med EUC art. 7.

I forlængelse af EUD's dom vedrørende Logningsdirektivet understregede EUD ugyldigheden af bestemmelser om logning af data i december 2016.⁹⁵ EUD blev i sagen stillet et præjudicielt spørgsmål vedrørende, hvorvidt EUD *"(...) i Digital Rights-dommen [Logningsdommen] har anlagt en videre fortolkning af chartrets artikel 7 og/eller 8 end den, som Menneskerettighedsdomstolen har anlagt for så vidt angår EMRK's artikel 8."*⁹⁶ EUD understregede hertil, at EU ikke er tilsluttet EMRK, og at fortolkning af EU-retten derfor alene skal ses i lyset af EUC.⁹⁷ EUD anførte ligeledes, at der dog

---

⁸⁷ De forenede sager C-293/12 og C-594/12, pr. 21

⁸⁸ De forenede sager C-293/12 og C-594/12, pr. 36

⁸⁹ De forenede sager C-293/12 og C-594/12, pr. 41

⁹⁰ De forenede sager C-293/12 og C-594/12, pr. 65

⁹¹ De forenede sager C-293/12 og C-594/12, pr. 28

⁹² De forenede sager C-293/12 og C-594/12, pr. 53

⁹³ P. Cruz Villalón, Forslag til afgørelse i sag C-293/12 og C-594/12, pr. 62 blandt andet med henvisning til de forenede sager C-92/09 og C-93/09, pr. 52

⁹⁴ Ekspertnetværket, *The Commentary of the Charter of Fundamental Rights of the European Union* s. 90

⁹⁵ De forenede sager C-203/15 og C-698/15

⁹⁶ De forenede sager C-203/15 og C-698/15, pr. 126

⁹⁷ De forenede sager C-203/15 og C-698/15, pr. 127-128

skal sikres den fornødne sammenhæng mellem EUC og EMRK, "(...) >>dog uden at dette berører EU-rettens og EU-Domstolens autonomi<<(...)." ⁹⁸ Endvidere understregede EUD, at "(...) chartrets artikel 8 vedrører en grundlæggende rettighed, der adskiller sig fra chartrets artikel 7, og som ikke har noget sidestykke i EMRK." ⁹⁹ EUD afviste dog at tage direkte stilling til spørgsmålet, idet domstolen fandt, at spørgsmålet ikke havde relevans i forhold til den konkrete problemstilling. ¹⁰⁰ EUD understregede hermed, at EMRK art. 8 og EUC art. 8 er forskellige rettigheder, hvor EUC art. 8 er specifikt målrettet beskyttelsen af personoplysninger. Det kan være med til at understrege, at EUC art. 8 således kan tillægges særskilt vægt og betydning ved sammenstød mellem grundlæggende rettigheder. ¹⁰¹ Det skyldes, at i det omfang der er ens rettigheder i EMRK og EUC, har rettighederne samme rækkevidde, jf. EUC art. 52, stk. 3. Ved at EUD anfører, at EUC art. 8 ikke har noget sidestykke i EMRK, understreger EUD således, at selve beskyttelsen af personoplysninger i medfør af EUC art. 8 kan fortolkes anderledes og måske endda mere vidtrækkende.

EUC art. 8 danner endvidere rammen for den nye persondataforordning ¹⁰², der officielt trådte i kraft den 25. maj 2016, men som først skal anvendes fra den 25. maj 2018. Forordningen erstatter direktiv 95/46.

3.2 Ytrings- og informationsfrihed

Ytringsfriheden er en essentiel rettighed i et demokratisk samfund. Ytringsfriheden er blandt andet sikret igennem De Forenede Nationers Verdenserklæring om Menneskerettigheder art. 19, EMRK art. 10, EUC art. 11 og Grundloven art. 77.

Det følgende afsnit har til formål at belyse ytrings- og informationsfriheden i henholdsvis EMRK og EUC. Der vil hertil blive inddraget relevante bestemmelser, retspraksis, samt litteratur.

---

⁹⁸ De forenede sager C-203/15 og C-698/15, pr. 129

⁹⁹ De forenede sager C-203/15 og C-698/15, pr. 129

¹⁰⁰ De forenede sager C-203/15 og C-698/15, pr. 131

¹⁰¹ Se hertil endvidere Knobel, *EU-Domstolens kvalificering af hensynet til informationsfriheden over for persondata- og privatlivsbeskyttelsen*, s. 344-345

¹⁰² Forordning 2016/679, pr. 1

3.2.1 Ytrings- og informationsfrihed, jf. EMRK art. 10

EMRK art. 10 omhandler ikke kun retten til at ytre sig, men også retten til at modtage information. Ytringsfriheden, som omfattet af EMRK art. 10, omfatter mange situationer, og bestemmelsen har derfor, ligesom EMRK art. 8, et meget bredt anvendelsesområde¹⁰³, hvilket i praksis også øger risikoen for sammenstød med andre rettigheder. Bestemmelsen omfatter “ (...) både indhold og form. Det omfatter meddelelse af oplysninger eller tanker gennem talte eller skrevne ord, hvad enten der er tale om formidling af faktiske oplysninger eller vurderinger.”¹⁰⁴ Omfattet af ytringsfriheden er blandt andet oplysninger i form af billeder¹⁰⁵ og demonstrationer.¹⁰⁶ Endvidere omfattes formidling af meninger og holdninger gennem medier.¹⁰⁷ Retten til at ytre sig kan påberåbes af både fysiske personer, men også juridiske personer¹⁰⁸, og ytringsfriheden gælder derved for enhver. Det er ikke alle ytringer, der er beskyttet af EMRK art. 10. Hadefulde kommentarer, i hvilke der opildnes til vold, nyder eksempelvis ikke beskyttelse efter EMRK art. 10.¹⁰⁹

Pressen spiller i praksis en stor rolle i forhold til udøvelse af ytrings- og informationsfriheden. Således har EMD fastslået, at medierne har til opgave at agere “ (...) *public watchdog* (...)”¹¹⁰ “*While the press must not overstep the boundaries set, inter alia, in the interest of “the protection of the reputation or rights of others”, it is nevertheless incumbent on it to impart information and ideas of public interest.*”¹¹¹ Medierne har derved ikke bare en ret til at videreformidle information, medierne har en decideret pligt hertil og “ (...) *the public also has a right to receive them.*”¹¹² Ligesom staten ikke må begrænse adgangen til at ytre sig, må staten således heller ikke stille sig i vejen for, at borgere kan modtage information. Det er blandt andet fastslået i retspraksis, at “*In the view of the interest protected by Article 10, the law cannot allow arbitrary restrictions which may become a form of indirect censorship should the authorities create obstacles to the gathering of information.*”¹¹³

---

¹⁰³ Kjølbros, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 971

¹⁰⁴ Kjølbros, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 971

¹⁰⁵ Von Hannover v. Germany I, pr. 59

¹⁰⁶ Taranenko v. Russia, pr. 70-71

¹⁰⁷ Groppera Radio AG and others v. Switzerland, pr. 55

¹⁰⁸ Autronic AG v. Switzerland, pr. 47

¹⁰⁹ Delfi v. Estonia, pr. 136 og 140

¹¹⁰ Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom, pr. 40

¹¹¹ Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom, pr. 40

¹¹² Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom, pr. 40

¹¹³ Társaság a Szabadságjogokért v. Hungary, pr. 27

Ligesom retten til privatliv, er retten til ytringsfrihed ikke absolut i henhold til EMRK art. 10, stk. 2. Det anføres i bestemmelsen, at det at ytre sig ligeledes medfører pligter og ansvar, jf. EMRK art. 10, stk. 2. Indgreb forudsætter dog, at betingelserne i EMRK art. 10, stk. 2 er opfyldt, herunder kravet om, at der er lovhjemmel, at indgrebet skal tjene et anerkendelsesværdigt formål, og at indgrebet skal være proportionelt.¹¹⁴ Indgreb kan være af forudgående karakter, dvs. inden offentliggørelse af de pågældende holdninger eller ytringer.¹¹⁵ Dette for eksempel i form af forudgående kontrol med, hvad der bliver publiceret i en bog.¹¹⁶ Der kan også være tale om efterfølgende indgreb i ytringsfriheden eksempelvis i form af, at der bliver pålagt sanktioner.¹¹⁷ I forhold til, at indgrebet skal have lovhjemmel, gælder de samme betingelser som anført i afsnit 3.1.1 i forhold til EMRK art. 8, idet lovhjemlen til indgrebet skal være tilgængelig, og indgrebet skal være forudsigeligt ud fra retsstillingen.¹¹⁸ I henhold til EMRK art. 10, stk. 2 skal indgrebet endvidere være nødvendigt i et demokratisk samfund, og indgrebet skal derved være proportionelt. Denne afvejning er således essentiel, idet ytringsfriheden gentagne gange er udråbt til at være en af grundstenene for et demokratisk samfund.¹¹⁹ Undtagelserne til, at der kan gøres indgreb i ytrings- og informationsfriheden skal fortolkes indskrænkende.¹²⁰ Indgreb i EMRK art. 10 skal være begrundet i legitime hensyn, jf. EMRK art. 10, stk. 2. De angivne legitime hensyn i bestemmelsens stk. 2 er udtømmende.¹²¹ Et centralt hensyn i forhold til EMRK art. 10's sammenstød med andre rettigheder er ” (...) *andres gode navn og rygte eller rettigheder* (...), jf. art. EMRK 10, stk. 2. Her kan der potentielt set ske et sammenstød med EMRK art. 8, jf. fremstillings afsnit 3.1.1.

Det er fastslået i retspraksis, at ”*Genuine, effective exercise of freedom does not depend merely on the State’s duty not to interfere, but may require it to take positive measures of protection, through its law or practice (...). Given the importance of what is at stake under Article 10, the State must be*

---

¹¹⁴ Kjølbros, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 973

¹¹⁵ Kjølbros, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 973

¹¹⁶ Cyprus v. Turkey, pr. 252

¹¹⁷ Kjølbros, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 974 med udførlig dokumentation i retspraksis

¹¹⁸ Kjølbros, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 755

¹¹⁹ Se eksempelvis *Handyside v. the United Kingdom*, pr. 49

¹²⁰ Kjølbros, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 980 med udførlig dokumentation i retspraksis

¹²¹ Kjølbros, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 765 med udførlig dokumentation i retspraksis

the ultimate guarantor of pluralism (...)."¹²² Staten har således en positiv forpligtelse til at sikre, at ytrings- og informationsfriheden kan udøves.¹²³

3.2.2 Ytrings- og informationsfrihed, jf. EUC art. 11

Ytrings- og informationsfriheden er sikret i EUC art. 11. Det er anført i forklaringerne til EUC, at EUC art. 11 svarer til EMRK art. 10.¹²⁴ EUC art. 11 har dermed samme omfang og betydning som EMRK art. 10, jf. EUC art. 52, stk. 3. Ekspertnetværket anfører ligeledes, at retspraksis fra EMD i forhold til EMRK art. 10 er så omfattende, at der skal skeles hertil ved fortolkning af ytrings- og informationsfriheden.¹²⁵

I og med, at EUC art. 11 og EMRK art. 10 har samme betydning og omfang, kan der dermed ikke ske begrænsninger af EUC art. 11, der er mere omfattende end de begrænsninger, der er anført til EMRK art. 10, jf. EUC art. 52, stk. 3.

---

¹²² Manole and others v. Moldova, pr. 99

¹²³ Lorenzen, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med kommentarer (art. 10-59 samt tillægsprotokollerne)*, s. 809 med henvisning til Manole and others v. Moldova, pr. 99

¹²⁴ EU-Tidende 2007/C 303/02, Forklaring ad artikel 11

¹²⁵ Ekspertnetværket, *The Commentary of the Charter of Fundamental Rights of the European Union*, s. 116

4 Rettighedssammenstød mellem retten til privatliv og ytrings- og informationsfriheden

Som anført i fremstillingens kapitel 3 er anvendelsesområdet for både retten til privatliv og ytrings- og informationsfriheden bredt. Dermed er der risiko for, at der sker sammenstød mellem rettighederne.¹²⁶ I det følgende kapitel vil det blive belyst, hvordan EUD og EMD forholder sig til afvejningen mellem rettighederne i retspraksis.

4.1 Retsspraksis fra EUD

I det følgende kapitel vil retspraksis på området fra EUD blive undersøgt i forhold til, hvorledes EUD forholder sig til afvejningen mellem EUC art. 7, 8 og 11 i retspraksis. Endvidere vil der blive foretaget en nærmere analyse af Google Spain-dommen fra 2014.¹²⁷

4.1.1 EUD's afvejning af retten til privatliv overfor ytrings- og informationsfriheden

I Lindqvist-dommen¹²⁸ fra 2003 offentliggjorde Bodil Lindqvist personoplysninger på sin hjemmeside vedrørende medlemmer i en forening, herunder oplysninger såsom navn, adresse, telefonnummer, beskæftigelse, samt i et enkelt tilfælde også helbredsoplysninger. Lindqvist havde ikke indhentet samtykke fra de pågældende foreningsmedlemmer. Lindqvist anførte, at begrænsninger i hendes ret til at offentliggøre sådanne oplysninger i medfør af direktiv 95/46, ville være i strid med ytringsfriheden, "(...) idet de fastsætter betingelser om forudgående samtykke og forudgående anmeldelse til en tilsynsmyndighed samt et forbud mod behandling af følsomme personoplysninger."¹²⁹ Lindqvist anførte endvidere, at de oplysninger om foreningsmedlemmerne, som hun havde offentliggjort, var oplysninger som enhver ville kunne finde.¹³⁰ Offentliggørelse af sådanne oplysninger kunne derfor ikke siges at udgøre en krænkelse af privatlivet. EUD udtalte, at der skulle ske en afvejning af de grundlæggende rettigheder, der var i spil, herunder særligt hensynet til Lindqvists ytringsfrihed på

---

¹²⁶ Schaumburg-Müller, *Privacy and Publicity*, s. 390

¹²⁷ C-131/12

¹²⁸ C-101/01

¹²⁹ C-101/01, pr. 73

¹³⁰ C-101/01, pr. 74

den ene side og på den anden side hensynet til de menneskers privatliv, som Lindqvist havde offentliggjort oplysninger om.¹³¹ EUD lagde endvidere vægt på, at det er op til de enkelte medlemsstater at fortolke direktiv 95/46 på en sådan måde, at direktivet er foreneligt med menneskets grundlæggende rettigheder.¹³² Således er der en skønsmargin for, hvordan medlemsstaterne skal implementere sekundær EU-lovgivning. Ifølge EUD er det, "(...) *hvor bestemmelserne til gennemførelse af direktiv 95/46 anvendes på nationalt plan i de enkelte tilfælde, at der skal findes en ligevægt mellem de omhandlede rettigheder og interesser.*"¹³³ Domstolen udtaler hermed, at der skal findes en ligevægt mellem de omhandlede rettigheder og interesser, men lader det samtidig være op til de nationale domstole at fortolke direktiv 95/46 i henhold til dette. Der opstilles herved en afvejningsregel, der skal finde anvendelse i form af, at der i udgangspunktet skal findes en ligevægt mellem de grundlæggende rettigheder.

Lindqvist-dommen er i overensstemmelse med afgørelsen i Satamedia Oy-dommen fra 2008¹³⁴, hvor et blad indhentede skatteoplysninger vedrørende ca. 1,2 mio. personer, der tjente over et vist beløb hvert år. Bladet udgav oplysninger om navne samt indtægt.¹³⁵ Personer, hvis navne og oplysninger fremgik af listen, klagede, idet de mente, at deres privatliv herved var blevet krænket.¹³⁶ Det blev fastslået af EUD, at direktiv 95/46 skal sikre beskyttelse af personlige oplysninger, men at der samtidig også skal tages hensyn til beskyttelse af ytringsfriheden.¹³⁷ Det blev anført, at det er op til medlemsstaterne at forene ytringsfriheden og retten til privatliv i henhold til de fastsatte undtagelser i direktivet vedrørende begrænsninger i beskyttelsen af personoplysninger.¹³⁸ "*Disse undtagelser må kun vedrøre behandlinger, som finder sted i journalistisk øjemed eller med henblik på kunstnerisk eller litterær virksomhed, der er omfattet af den grundlæggende ret til ytringsfrihed, for så vidt som de er nødvendige for at forene retten til privatlivets fred med reglerne for ytringsfrihed.*"¹³⁹ EUD fastslog, at der skal ske en afvejning mellem de to rettigheder, der skal være afbalanceret¹⁴⁰, men

---

¹³¹ C-101/01, pr. 86

¹³² C-101/01, pr. 87

¹³³ C-101/01, pr. 85

¹³⁴ C-73/07, se EMD's afgørelse i samme sag i afsnit 4.2.2.

¹³⁵ C-73/07, pr. 26

¹³⁶ C-73/07, pr. 31

¹³⁷ C-73/07, pr. 52-53

¹³⁸ C-73/07, pr. 55

¹³⁹ C-73/07, pr. 55

¹⁴⁰ C-73/07, pr. 56

uddyber ikke dette yderligere. Det var op til medlemsstaterne at vurdere, hvorvidt det i den pågældende sag er journalistisk virksomhed at udgive skatteoplysninger om borgere. Dermed var der ikke en af rettighederne, der vejede tungere end den anden i den pågældende sag. Endvidere understregede EUD i dommen, at *”For at tage hensyn til den betydning ytringsfriheden har i ethvert demokratisk samfund skal de begreber, som er knyttet hertil, herunder begrebet i journalistisk øjemed, for det første fortolkes vidt.”*¹⁴¹ Det understreges dermed, at der skal ske en balanceret afvejning af rettighederne i den konkrete situation, men ligeledes, at det som udgangspunkt er op til medlemsstaterne at forene grundrettighederne ved implementering af direktiv 95/46, hvilket således er i overensstemmelse med EUD’s afgørelse i Lindqvist-dommen.

4.1.2 EUD’s afvejning af retten til privatliv overfor ytrings- og informationsfriheden i Google Spain-dommen

I 2014 blev der truffet afgørelse i den såkaldte ”Google Spain” sag ved EUD.¹⁴² Sagen omhandlede den spanske statsborger Mario Costeja González (González). González indgav i 2010 klage over en spansk avis ved navn La Vanguardia Ediciones SL (La Vanguardia), samt over Google Spain og Google Inc (Google). Baggrunden herfor var, at González i 1998 var nødsaget til at sætte sit hus på tvangsauktion. I den forbindelse blev der indrykket en annonce herom i avisen La Vanguardia. Søgte man på González’ navn på søgemaskinen Google, dukkede annoncen om González’ tvangsauktion derfor op. González ønskede, at Google fjernede hans personoplysninger i de links til annoncen, der dukkede op, når man søgte på González’ navn på Google. González indgav derfor klage til Agencia Española de Protección de Datos (databeskyttelsesagenturet, herefter AEPD), der forelagde det præjudicielle spørgsmål for EUD vedrørende, hvorvidt der findes en ”ret til at blive glemt” i form af at få slettet links til websider, der indeholder personlige oplysninger.

Indledningsvist fastslår EUD, *” (...) at bestemmelserne i direktiv 95/46, for så vidt som de omhandler behandling af personoplysninger, der kan krænke de grundlæggende frihedsrettigheder og navnlig privatlivets fred, nødvendigvis skal fortolkes under hensyntagen til de grundlæggende rettigheder, som ifølge fast praksis er en integrerende del af de almindelige retsgrundsætninger, som Domstolen*

---

¹⁴¹ C-73/07, pr. 56

¹⁴² C-131/12

*skal beskytte, og som nu er opført i chartret (...).*¹⁴³ EUD er herved opmærksom på, at der kan ske et rettighedssammenstød med andre grundlæggende rettigheder.

EUD tog stilling til, hvorvidt Google var forpligtet til at fjerne de oplysninger fra links, der kunne identificere González.¹⁴⁴ EUD fastslog i afgørelsen, at den form for databehandling, som en søgemaskine på internettet er ansvarlig for, er indgribende over for det enkelte individs privatliv, idet *”(...) denne behandling gør det muligt for enhver internetbruger at få en resultatliste med en struktureret oversigt over de oplysninger vedrørende denne person, der kan findes på internettet, som potentielt kan vedrøre flere forskellige aspekter af denne persons privatliv (...).*¹⁴⁵ Det skyldes, at man herved vil kunne *”(...) fastlægge en mere eller mindre detaljeret profil af personen (...).*¹⁴⁶ Således vil man med ganske få indtastninger på søgemaskinen få adgang til mange, potentielt personlige, oplysninger på én gang. EUD fastslog endvidere, at den behandling af personoplysninger, der foretages af søgemaskiner *”(...) adskiller sig fra og er mere omfattende end den behandling, som foretages af web-sideudgivere (...).*¹⁴⁷ At folk kan fremsøge en resultatliste ved søgning på navn er derfor mere indgribende, end at der på hjemmesider foreligger oplysninger omkring en person.

EUD anførte, at et sådan indgreb i retten til privatliv ikke kan retfærdiggøres ved henvisning til søgemaskineudbyderens generelle økonomiske interesse i at behandle oplysningerne.¹⁴⁸ Domstolen nævner ikke EUC art. 11, der vedrører ytrings- og informationsfrihed, i forhold til internetbrugeres informationsfrihed, men anfører, at der er en legitim interesse hos internetbrugere i at have adgang til oplysninger på internettet.¹⁴⁹ Derved betegner EUD internetbrugeres informationsfrihed i henhold til EUC art. 11, som en interesse og ikke som en grundrettighed. Denne interesse skal afvejes over for *”(...) den pågældendes oplysnings art, og hvor følsom den er for den berørte persons privatliv, samt offentlighedens interesse i at råde over denne oplysning, hvilket bl.a. kan variere, alt efter hvilken rolle denne person har i det offentlige liv.*¹⁵⁰ Retten til at søge information og viden på internettet skal derfor afvejes over for retten til at have et privatliv, uden at man ved en simpel Google-søgning kan danne sig et overblik over samtlige oplysninger, der eksisterer om en person på internettet på én

---

¹⁴³ C-131/12, pr. 68

¹⁴⁴ C-131/12, pr. 62 og 89

¹⁴⁵ C-131/12, pr. 80

¹⁴⁶ C-131/12, pr. 80

¹⁴⁷ C-131/12, pr. 83

¹⁴⁸ C-131/12, pr. 81

¹⁴⁹ C-131/12, pr. 81

¹⁵⁰ C-131/12, pr. 81

gang. Endvidere understreger EUD, at et vigtigt moment i denne afvejning kan være, hvor kendt personen, som der foreligger oplysninger om, er. Domstolen kalder et søgeresultat på internettet for en "(...) resultatliste (...)." ¹⁵¹ Alt efter hvor personlige oplysninger der er tale om, og alt efter hvor aktuelle oplysningerne tidsmæssigt er, kan et individ dermed have ret til, at personlige oplysninger slettes fra en sådan resultatliste. ¹⁵²

Hvad der er skelsættende er, at EUD udtaler, at "(...) rettighederne for den berørte person, der er beskyttet ved disse artikler [chartrets art. 7 og 8], ganske vist også generelt vejer tungest i forhold til internetbrugernes interesse (...)." ¹⁵³ Endvidere anfører domstolen direkte, "(...) at disse rettigheder i princippet går forud for ikke blot søgemaskineudbyderens økonomiske interesse, men også for offentlighedens interesse i at finde nævnte oplysning ved en søgning på denne persons navn." ¹⁵⁴ Herved fastslår domstolen, at retten til privatliv i forhold til beskyttelse af personoplysninger vejer tungere end ytrings- og informationsfriheden i den konkrete situation.

David Knobel undersøger nærmere, hvordan EUD herved kan siges at have opstillet en formodningsregel ¹⁵⁵ og henviser til Mads Bryde Andersen, der anfører, at en formodningsregel er "(...) en regel, der i en retspolitisk – og juridisk – diskussion anses for gældende, indtil der er fremført modhensyn til støtte for dens ophævelse." ¹⁵⁶ En formodningsregel er således ikke absolut og gælder kun, indtil der er fremsat modargumenter, der vejer tungere. Knobel understreger, at EUD, ved at anføre, at retten til privatliv i princippet går forud for retten til informationsfriheden, ikke bare opstiller en formodningsregel, men tilmed en stærk formodningsregel for, at retten til privatliv og databeskyttelse har forrang i den pågældende situation. ¹⁵⁷ "Domstolen udtrykker dermed en værdiopfattelse, der går ud på, at privatlivs- og databeskyttelsen er tungtvejende hensyn." ¹⁵⁸ med henvisning til præmis 81 i afgørelsen, hvor EUD anfører, at der skal foreligge særlige grunde, såfremt udgangspunktet om, at retten til privatliv og databeskyttelse vejer tungest skal fraviges.

---

¹⁵¹ C-131/12, pr. 98

¹⁵² C-131/12, pr. 98

¹⁵³ C-131/12, pr. 81

¹⁵⁴ C-131/12, pr. 97

¹⁵⁵ Knobel, *EU-Domstolens kvalificering af hensynet til informationsfriheden over for persondata- og privatlivsbeskyttelsen*, s. 348-349

¹⁵⁶ Andersen, *Afvejningsregler for en informationspolitik*

¹⁵⁷ Knobel, *EU-Domstolens kvalificering af hensynet til informationsfriheden over for persondata- og privatlivsbeskyttelsen* s. 349

¹⁵⁸ Knobel, *EU-Domstolens kvalificering af hensynet til informationsfriheden over for persondata- og privatlivsbeskyttelsen* s. 349

Sandfeld Jakobsen og Schaumburg-Müller påpeger, at der ikke findes belæg i retspraksis for at kunne understøtte, at retten til privatliv og databeskyttelse generelt set kan siges at gå forud for retten til informations- og ytringsfrihed¹⁵⁹ og understreger, at synspunktet heller ikke harmonerer med praksis fra EMD.¹⁶⁰ Endvidere finder de, at domstolen burde have begrundet sin udmelding om, hvordan de to rettigheder skal afvejes over for hinanden.¹⁶¹ EUD's opstillede formodningsregel i Google Spain-dommen synes derfor upræcis og ubegrundet. Dog skal den opstillede formodningsregel ikke forstås som, at der aldrig kan være modhensyn der taler for, at oplysninger ikke kan slettes. Dette henset til, at domstolen selv anfører, at der kan forekomme særlige hensyn, der kan ophæve formodningsreglen i form af oplysningens art, hvor indgribende oplysningen er for privatlivet, samt hvorvidt der er tale om oplysninger om en offentligt kendt person.¹⁶² EUD's udgangspunkt er imidlertid, at retten til privatliv i form af beskyttelse af personoplysninger går forud for internetbrugeres interesse i at kunne fremsøge uredigerede resultatlistor.

Omtrent et år forud for EUD's afgørelse i sagen, afsagde Generaladvokaten sit forslag til afgørelse.¹⁶³ Generaladvokaterne bistår EUD ved at fremsætte forslag til afgørelser, dog skal det understreges, at sådanne forslag ikke er bindende for EUD.¹⁶⁴ Endvidere er Generaladvokatens forslag til afgørelse og EUD's afgørelse afsagt med mere end et års mellemrum. Generaladvokaten anførte, at der i sådanne sager skal findes en balance mellem internetbrugeres interesse i at kunne tilgå oplysninger samtidig med, at personoplysninger stadig beskyttes.¹⁶⁵ Generaladvokaten pointerede, at søgemaskineudbyderen har en legitim interesse i at gøre oplysninger lettere tilgængelige for internetbrugere, og at denne legitime interesse ligeledes knytter sig til ytrings- og informationsfriheden.¹⁶⁶ Generaladvokaten lægger endvidere vægt på, at der i de links, der fremkommer, når man søger på González' navn på Google, ikke er urigtige eller vildledende oplysninger.¹⁶⁷ Der er tale om oplysninger, der er korrekte, men som González dog ikke ønsker skal fremgå af resultatlisten.

---

¹⁵⁹ Jakobsen, m.fl. >>Retten til at blive glemt<< - og forholdet til medierne og informationsfriheden s. 179-180

¹⁶⁰ Jakobsen, m.fl. >>Retten til at blive glemt<< - og forholdet til medierne og informationsfriheden s. 180

¹⁶¹ Jakobsen, m.fl. >>Retten til at blive glemt<< - og forholdet til medierne og informationsfriheden s. 180

¹⁶² C-131/12, pr. 81

¹⁶³ N. Jääskinen, Forslag til afgørelse, C-131/12

¹⁶⁴ Sørensen, m.fl. *EU-retten*, s. 86

¹⁶⁵ N. Jääskinen, Forslag til afgørelse, C-131/12, pr. 31

¹⁶⁶ N. Jääskinen, Forslag til afgørelse, C-131/12, pr. 95

¹⁶⁷ N. Jääskinen, Forslag til afgørelse, C-131/12, pr. 105

I modsætning til EUD refererede Generaladvokaten til retspraksis fra EMD. Generaladvokaten henviser herunder til *Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom* fra 2009 i forhold til, hvilken betydning internetarkiver har for informationsfriheden.¹⁶⁸ I *Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom* anføres det, at *"In the light of its accessibility and its capacity to store and communicate vast amounts of information, the Internet plays an important role in enhancing the public's access to news and facilitating the dissemination of information in general."*¹⁶⁹ Generaladvokaten understreger dermed betydningen af internettet som en platform til at udøve ytrings- og informationsfriheden. I *Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom* var der ikke tale om oplysninger indhentet ved anvendelse af en søgemaskine, men derimod om en avis' internetarkiv, hvor tidligere publicerede artikler blev lagret. EMD fandt, at et sådan arkiv var omfattet af EMRK art. 10, idet sådanne arkiver i takt med den teknologiske udvikling, har fået større og større betydning for folks mulighed for at tilgå oplysninger.¹⁷⁰ Vigtigheden af at bevare sådanne arkiver må derfor ikke negligeres, idet det udgør en vigtig bestanddel i informationsfriheden og dermed er beskyttet af EMRK art. 10. EMD anførte, at der stadig skal ske en afvejning over for retten til privatliv, idet oplysninger offentliggjort af medier potentielt set kan krænke et individs privatliv.¹⁷¹ Medierne har derfor pligt til at sørge for at publicere *"(...) accurate and reliable information in accordance with responsible journalism (...)"*¹⁷² Herved understreges betydningen af internettet som en måde at tilgå information på for den almindelige borger, samtidig med, at det også understreges, at det medfører forpligtelser for udgiveren af disse oplysninger, idet sådanne oplysninger skal være korrekte.

EUD omtaler ikke nærmere i sin afgørelse, at Google ligeledes har en ret til at udøve ytrings- og informationsfriheden. Hertil anfører Generaladvokaten i sit forslag til afgørelse, at *"En udbyder af en internetsøgemaskine udøver lovligt både sin frihed til at oprette og drive egen virksomhed og ytringsfriheden, når han stiller værktøjer til informationslokalisering på internettet til rådighed ved hjælp af en søgemaskine."*¹⁷³ Det kan anføres, at EUD burde have inddraget Googles ret til ytrings- og informationsfrihed i sin afvejning.¹⁷⁴ Ved ikke at inddrage alle grundlæggende rettigheder, der er

---

¹⁶⁸ N. Jääskinen, Forslag til afgørelse, C-131/12, pr. 123

¹⁶⁹ *Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom*, pr. 27

¹⁷⁰ *Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom*, pr. 45

¹⁷¹ *Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom* pr. 42

¹⁷² *Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom*, pr. 42

¹⁷³ N. Jääskinen, Forslag til afgørelse, C-131/12, pr. 132

¹⁷⁴ Jakobsen, m.fl. >>*Retten til at blive glemt*<< - og forholdet til medierne og informationsfriheden, s. 181 med henvisning til bl.a. C-73/07, pr. 56

i spil i den pågældende situation, er der risiko for, at der sker en uligevægtig afvejning af menneskerettighederne.

Generaladvokaten anførte endvidere i sit forslag til afgørelse i Google Spain-dommen, at *"(...) den grundlæggende ret til information kræver særlig beskyttelse i EU-retten, især på baggrund af den stadigt voksende tendens til, at autoritære styre i andre lande begrænser adgangen til internettet eller censurerer indhold, som er gjort tilgængeligt på internettet (...)."*¹⁷⁵ Ifølge Generaladvokaten er der dermed en tendens til, at informationsfriheden er under pres, og at informationsfriheden derfor kræver særlig beskyttelse og er en rettighed, der skal værnes om. Ved at søge på en persons navn i en søgemaskine *"(...) gør internetbrugeren aktivt brug af sin ret til at modtage information om den registrerede fra offentlige kilder af grunde, som han alene kender til (...)."*¹⁷⁶ Generaladvokatens overvejelser i forhold til en afgørelse, er dermed diametralt modsat af EUD's afgørelse, der, som anført ovenfor, kun ganske perifert omtaler internetbrugers informationsfrihed som et beskyttelsesværdigt hensyn i forhold til afvejningen mellem retten til privatliv og informations- og ytringsfriheden. Generaladvokaten lægger snarere mere vægt på informationsfriheden frem for retten til privatliv, herunder databeskyttelse, ved at udtale, at *"En internetbrugers ret til information ville blive undergravet, hvis hans søgning efter information om en person ikke gav søgeresultater, som viste et sandfærdigt billede af de relevante websider, men i stedet viste en censureret, (...) udgave af disse."*¹⁷⁷ Generaladvokaten udtaler herved, at der ikke vil kunne gøres indskrænkninger i informationsfriheden, fordi man i så fald ikke vil få vist en sandfærdig resultatliste.¹⁷⁸ Generaladvokaten vægter dermed informationsfriheden tungt i sin afgørelse, hvorfor Generaladvokaten da også når frem til, at der ikke er en ret til at få slettet personoplysninger i de links, der dukker op ved en søgning på internettet¹⁷⁹ og anfører, at *"Herved ville man ofre centrale rettigheder såsom ytrings- og informationsfriheden."*¹⁸⁰

Generaladvokatens forslag til afgørelse og den endelige afgørelse fra EUD repræsenterer to forskellige modpoler i forhold til, hvordan retten til privatliv og informations- og ytringsfriheden skal afvejes

---

¹⁷⁵ N. Jääskinen, Forslag til afgørelse, C-131/12, pr. 121

¹⁷⁶ N. Jääskinen, Forslag til afgørelse, C-131/12, pr. 130

¹⁷⁷ N. Jääskinen, Forslag til afgørelse, C-131/12, pr. 131

¹⁷⁸ Knobell, *EU-Domstolens kvalificering af hensynet til informationsfriheden over for persondata – og privatlivsbeskyttelsen*, s. 347

¹⁷⁹ N. Jääskinen, Forslag til afgørelse, C-131/12, pr. 138 (3)

¹⁸⁰ N. Jääskinen, Forslag til afgørelse, C-131/12, pr. 133

over for hinanden. Som anført tidligere er Generaladvokatens forslag imidlertid ikke bindende for EUD, for hvilken det således står frit for at afsige en afgørelse, der differentierer sig fra Generaladvokatens forslag til afgørelse.

I forhold til rækkevidden af Google Spain-dommen, anfører Knobel, at EUD's dom i sagen vedrørende Maximilian Schrems mod Data Protection Commissioner (Schrems-dommen) fra 2015¹⁸¹, muligvis kan ses som en modifikation til den opstillede formodningsregel i Google Spain-dommen.¹⁸² I Schrems-dommen anføres det, at *"For at sikre denne beskyttelse skal de nationale tilsynsmyndigheder bl.a. sikre en ligevægt mellem på den ene side overholdelsen af den grundlæggende ret til respekt for privatlivet og på den andens side de hensyn, der styrer den frie udveksling af personoplysninger (...)."*¹⁸³ Dette taler ligeledes for, at det kun er i den konkrete situation i Google Spain-dommen, at retten til privatliv i forhold til beskyttelse af personoplysninger vejer tungest. Sandfeld Jakobsen og Schaumburg-Müller anfører i forhold til korrektheden af afgørelsen, at *"Afgørelsen er dog næppe decideret forkert, bl.a. fordi der er tale om et relativt beskedent indgreb i informations- og ytringsfriheden, eftersom der alene er tale om en ret til afnotering, og idet afgørelsen kun omfatter egentlige navnesøgninger – og kun på søgemaskiner."*¹⁸⁴ Der kan derfor argumenteres for, at det er begrænset, hvor stort et indgreb der er sket i ytrings- og informationsfriheden. Omvendt kan det siges, at EUD ikke foretog en egentlig afvejning af de grundlæggende rettigheder, der var i spil, hvilket forekommer kritisabelt, idet der ikke sikres en afvejning med inddragelse af alle relevante omstændigheder.¹⁸⁵

Med afsigelsen af Google Spain-dommen opstillede EUD en formodningsregel, der ikke blev begrundet præcist. Formodningsreglen synes dog ikke at være formuleret således, at reglen kan siges generelt at give forrang til retten til privatliv frem for ytrings- og informationsfriheden. Formodningsreglen knytter sig derfor snarere til at gælde specifikt retten til at få slettet oplysninger ved en søgemaskineudbyder, hvorfor rækkevidden af afgørelsen kan siges at være begrænset.

---

¹⁸¹ C-362/14

¹⁸² Knobel, *EU-Domstolens kvalificering af hensynet til informationsfriheden over for persondata – og privatlivsbeskyttelsen*, s. 353-354

¹⁸³ C-362/14, pr. 42

¹⁸⁴ Jakobsen, m.fl. >>Retten til at blive glemt<< - og forholdet til medierne og informationsfriheden, s. 186

¹⁸⁵ Knobel, *EU-Domstolens kvalificering af hensynet til informationsfriheden over for persondata – og privatlivsbeskyttelsen*, s. 353

Med Google Spain-dommen fraveg EUD dermed udgangspunktet i EUD's tidligere retspraksis om, at der skal findes en ligevægt mellem retten til privatliv og ytrings- og informationsfriheden. I stedet blev der opstillet en formodningsregel om, at retten til privatliv vejer tungere end ytrings- og informationsfriheden, dog i udgangspunktet kun i forhold til retten til at få slettet oplysninger ved søgemaskineudbydere. Hertil skal det understreges, som tidligere anført i fremstillingens afsnit 3.1.2, at retten til beskyttelse af personoplysninger er en selvstændig grundrettighed i EUC, hvorimod beskyttelse af personoplysninger indfortolkes i EMRK art. 8. Den selvstændige beskyttelse af personoplysninger i EUC kan derfor have betydning i forhold til, hvilken vægt EUD tillægger retten til beskyttelse af personoplysninger ved sammenstød med andre grundlæggende rettigheder.

4.1.3 Delkonklusion

EUD anførte i Lindqvist-dommen fra 2003 og Satamedia Oy-dommen fra 2008, at det var op til medlemsstaterne at sikre den rette forening mellem retten til privatliv, i forhold til beskyttelse af personoplysninger, og ytrings- og informationsfriheden. I Google Spain-dommen afsagt i 2014 opstiller EUD en formodningsregel for, at der skal gives forrang til retten til privatliv i forhold til beskyttelse af personoplysninger, jf. EUC art. 7 og 8. EUD berører kort hensynet, der skal tages til internetbrugeres interesse i at kunne fremsøge en retvisende resultatliste, men anfører hertil, at retten til at få slettet links ved søgemaskineudbydere vejere tungere end internetbrugernes interesse i let at kunne tilgå oplysninger. Formodningsreglen er dog ikke formuleret således, at den direkte kan siges at have generel virkning i forhold til, hvordan afvejningen mellem retten til privatliv og ytrings- og informationsfriheden skal foretages. Formodningsreglen synes dog mangelfuldt begrundet, hvilket kan skabe uklarhed ved fortolkning af afgørelsen samt rækkevidden heraf. Det, at retten til privatliv i forhold til beskyttelse af personoplysninger er en selvstændig grundrettighed, afspejler sig således i retspraksis fra EUD. Dette i form af, at det kan medføre, at der sker en skævvridning ved afvejningen af retten til privatliv i forhold til beskyttelse af personoplysninger over for ytrings- og informationsfriheden således, at udgangspunktet for at foretage afvejningen ikke er, at rettighederne skal vægtes lige.

4.2 Retspraksis fra EMD

Som anført i fremstillingens afsnit 1.3 vil principielle og centrale afgørelser fra EMD vedrørende afvejningen mellem EMRK art. 8 og 10, i situationer, hvor der sker offentliggørelse af oplysninger, blive analyseret i det følgende afsnit. Der vil ligeledes ske inddragelse af ny retspraksis fra juni 2017 med henblik på at undersøge, hvordan EMD foretager afvejningen mellem EMRK art. 8, herunder i forhold til databeskyttelse, over for hensynet til ytrings- og informationsfriheden, jf. EMRK art. 10. Omstændighederne i afgørelsen er ikke de samme som i Google Spain-dommen afsagt af EUD i 2014, men afgørelsen bidrager til forståelse af, hvordan EMD vægter retten til privatliv i forhold til behandling af persondata over for hensynet til ytrings- og informationsfriheden. Endvidere vil der blive inddraget retspraksis, der understreger betydningen af internettet i forhold til udøvelsen af ytrings- og informationsfriheden, men også den risiko for krænkelse af privatlivet, som internettet medfører. Domstolene skal dermed forholde sig til og tilpasse deres afvejning af rettighedssammenstødet mellem de to menneskerettigheder i henhold til samfundets og teknologiens udvikling.

4.2.1 Offentliggørelse af oplysninger om private forhold

Hvor der sker offentliggørelse af personlige oplysninger eller billeder, er der risiko for, at der sker et sammenstød mellem retten til privatliv, jf. EMRK art. 8 og ytrings- og informationsfriheden, jf. EMRK art. 10. Hertil har EMD igennem retspraksis udledt principper, der skal finde anvendelse ved afvejningen mellem de to menneskerettigheder. I det følgende afsnit vil centrale afgørelser, i hvilke EMD har gennemgået de relevante principper, blive analyseret.

Hvorvidt afvejningen mellem de to grundlæggende rettigheder foretages med udgangspunkt i, at der er sket en krænkelse af EMRK art. 8 eller 10 har ikke betydning for den afvejning, der skal foretages og for udfaldet af afvejningen.¹⁸⁶ Det er den samme afvejning, der skal foretages mellem de to grundlæggende rettigheder. EMD foretager som udgangspunkt ikke selv denne afvejning, men påser, at de nationale domstole har foretaget afvejningen af EMRK art. 8 og 10 i henhold til sagens faktum.¹⁸⁷ Dette er i overensstemmelse med EMD's prøvelseskompetence.¹⁸⁸

---

¹⁸⁶ Se eksempelvis *Von Hannover v. Germany II*, pr. 106 og *Delfi v. Estonia*, pr. 139

¹⁸⁷ Se eksempelvis *Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland*, pr. 164

¹⁸⁸ Lorenzen, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med kommentarer (art. 1-9)*, s. 34 med henvisning til retspraksis

Et vigtigt moment i EMD's afvejning mellem EMRK art. 8 og 10 er, hvorvidt de offentliggjorte oplysninger kan siges at være i offentlighedens interesse.¹⁸⁹ Den 24. juni 2004 afsagde EMD dom i sagen Von Hannover v. Germany I. Prinsesse Caroline von Hannover er ældste datter af Prins Rainier III af Monaco. Prinsessen har igennem årene været meget beskyttende over for sit privatliv og har flere gange sagsøgt blade og aviser for at bringe billeder af hende og hendes familie i, hvad prinsessen har betegnet som, private situationer.¹⁹⁰ Problemstillingen omhandlede, hvorvidt der var en offentlig interesse i at se de pågældende billeder, der overgik prinsessens interesse i forhold til beskyttelse af sit privatliv. Der skete dermed et rettighedssammenstød mellem EMRK art. 8 og 10.

Omdrejningspunktet i prinsessens klage i Von Hannover v. Germany I var billeder, der blev udgivet af blade.¹⁹¹ Prinsessen var på de omtalte billeder blandt andet ude at ride, på shoppetur, og endvidere blev hun fotograferet, mens hun spillede tennis.¹⁹² Problemstillingen omhandler ikke et overgreb fra staten, men derimod statens manglende overholdelse af den positive forpligtelse som staten har til at beskytte individets privatliv mod indgreb fra andre private.¹⁹³ Domstolen fastslår indledningsvist, at publikation af billeder, der ikke er taget i forbindelse med offentlige begivenheder, er omfattet af retten til privatliv.¹⁹⁴ Domstolen fastslår, at ytrings- og informationsfriheden er en af de vigtigste grundsten i det demokratiske samfund¹⁹⁵ og understreger den centrale rolle som medierne har i forhold til at sikre de bedst mulige vilkår for et demokratisk samfund ved at udøve ytrings- og informationsfriheden og dermed varetage samfundets interesser.¹⁹⁶ Det stemmer overens med EMD's generelle holdning til mediernes rolle, nemlig at medierne har til opgave at agere ” (...) *public watch dog* (...)”.¹⁹⁷ Billederne, som de tyske magasiner offentliggjorde, omhandlede prinsessens dagligdag. Prinsessen er medlem af en royal familie, og derfor har offentligheden en vis interesse i prinsessens liv. EMD fandt, at der skal skelnes mellem oplysninger, der kan bidrage til offentlig debat i samfundets interesse, og oplysninger, som kun angår rent private forhold.¹⁹⁸ Omdrejningspunktet for afvejningen kommer således til at omhandle, hvorvidt offentligheden har en interesse i at få de pågældende

---

¹⁸⁹ Jakobsen, m.fl. *Medieretten*, s. 123 og Lorenzen, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med kommentarer (art. 10-59 samt tillægsprotokollerne)*, s. 846-847

¹⁹⁰ Von Hannover v. Germany I, pr. 9

¹⁹¹ Von Hannover v. Germany I, pr. 10

¹⁹² Von Hannover v. Germany I, pr. 49

¹⁹³ Von Hannover v. Germany I, pr. 56

¹⁹⁴ Von Hannover v. Germany I, pr. 53

¹⁹⁵ Von Hannover v. Germany I, pr. 58

¹⁹⁶ Von Hannover v. Germany I, pr. 58

¹⁹⁷ Se eksempelvis *Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom*, pr. 40

¹⁹⁸ Von Hannover v. Germany I, pr. 63

billeder at se, henset til den rolle som prinsessen spiller i samfundet, eller om billederne kan siges at have en så privat karakter, at offentligheden ikke har en interesse i at se dem.

Nogle af billederne er taget i det offentlige rum, hvor man ikke kan have en berettiget forventning om ikke at blive set. I og med, at prinsessen er en offentlig person, vil offentligheden have en vis interesse i hendes liv. Hertil udtaler EMD, at *"(...) the public does not have a legitimate interest in knowing where the applicant is and how she behaves generally in her private life even if she appears in places that cannot always be described as secluded (...)."*¹⁹⁹ Selvom man opholder sig i det offentlige rum, har man således stadig en berettiget forventning om at kunne have et privatliv, idet *"(...) Ét er at færdes i det offentlige rum til almindelig beskuelse, noget andet er hele tiden at være overvåget og risikere at enhver situation foreviges og viderebringes til et større publikum."*²⁰⁰

EMD afvejer, hvorvidt der kan siges at være en interesse i prinsessens privatliv på tilsvarende vis, som der kan være en vis interesse i at få indsigt i dele af fx en politikers liv, hvis det ellers har relation til den stilling, som politikeren betræder.²⁰¹ Dog udtaler domstolen vedrørende prinsessens privatliv, at *"The situation here does not come within the sphere of any political or public debate because the published photos and accompanying commentaries relate exclusively to details of the applicant's private life."*²⁰² Formålet med at publicere billederne er derimod alene at tilfredsstille offentlighedens nysgerrighed, hvilket ikke kan siges at være et beskyttelsesværdigt hensyn at tage i forhold til ytrings- og informationsfriheden, jf. EMRK art. 10.²⁰³ Domstolen afgjorde derfor, at de tyske domstole ikke havde formålet at finde en fair balance mellem beskyttelse af retten til privatliv og hensynet til ytrings- og informationsfriheden, hvorfor der var sket en krænkelse af EMRK art. 8.²⁰⁴

Medierne har til formål at varetage samfundets interesser på bedst mulig vis ved at publicere artikler og billeder om emner, der kan bidrage til den generelle debat i samfundet. I Von Hannover v. Germany I bidrager artiklen ikke til debat i samfundets interesse. Derfor har prinsessen en berettiget forventning om beskyttelse af sit privatliv. Ytrings- og informationsfriheden kan derfor ikke vægtes

---

¹⁹⁹ Von Hannover v. Germany I, pr. 77

²⁰⁰ Lorenzen, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med kommentarer (art. 10-59 samt tillægsprotokollerne)*, s. 847 med henvisning til Von Hannover v. Germany I

²⁰¹ Von Hannover v. Germany I, pr. 64

²⁰² Von Hannover v. Germany I, pr. 64

²⁰³ Von Hannover v. Germany I, pr. 65, se endvidere Rytter, *Individets grundlæggende rettigheder*, s. 305

²⁰⁴ Von Hannover v. Germany I, pr. 78-80

på bekostning af retten til privatliv, når der ikke er noget beskyttelsesværdigt hensyn at tage til ytrings- og informationsfriheden. Dette idet samfundet ikke har en berettiget interesse i at få kendskab til det, der er blevet publiceret, hvorfor netop dette kriterium er afgørende. Kriteriet skal dog, henset til EMD's senere praksis, ses som en del af en afvejning, der skal foretages, og kriteriet er derfor ikke det eneste, der skal lægges vægt på ved afvejningen mellem EMRK art. 8 og 10, hvilket ligeledes vil fremgå nedenfor.

I *Von Hannover v. Germany II* fra 2012 tog EMD igen stilling til afvejningen mellem EMRK art. 8 og 10. Samme dag som EMD afsagde dom i sagen *Von Hannover v. Germany II*, afsagde domstolen dom i sagen *Axel Springer v. Germany*. EMD valgte i begge afgørelser at gennemgå de centrale principper, der finder anvendelse, hvor der sker offentliggørelse af personlige oplysninger i forhold til den afvejning, der skal foretages mellem retten til at have et privatliv og retten til ytrings- og informationsfrihed. Afgørelserne vil derfor blive behandlet sammen i det følgende afsnit.

I *Axel Springer v. Germany* havde et magasin publiceret en artikel med dertilhørende billeder af en tysk skuespiller, der til oktoberfest i München var blevet anholdt for besiddelse af en mindre mængde kokain og for at være narkopåvirket. Skuespilleren sagsøgte magasinet, fordi magasinet havde offentliggjort oplysningerne. Magasinet fik af de nationale domstole forbud mod at publicere billederne og artiklen, og blev dømt til at betale en bøde. Magasinet anførte, at der herved var sket en krænkelse af EMRK art. 10. I *Von Hannover v. Germany II* blev der publiceret billeder af Prinsesse Caroline von Hannover sammen med sin familie på skiferie. Endvidere var der omtale af prinsessens fars sygdom. Prinsessen anførte derfor, at der var sket en krænkelse af EMRK art. 8. EMD understreger i begge afgørelser, at der skal findes en fair balance mellem EMRK art. 8 og 10.²⁰⁵

I *Axel Springer v. Germany* tager EMD i modsætning til i *Von Hannover v. Germany II* ikke udgangspunkt i den nationale domstols afvejning af de to rettigheder, men foretager derimod selv en afvejning af de to rettigheder. I begge afgørelser opstiller EMD dog afvejningskriterier i forhold til, hvordan afvejningen mellem de to grundlæggende rettigheder skal foretages i praksis. EMD anfører, at de opstillede kriterier er principper.²⁰⁶ Principperne kan agere pejlemærker for nationale domstole

---

²⁰⁵ *Von Hannover v. Germany II*, pr. 100 og *Axel Springer v. Germany*, pr. 84

²⁰⁶ *Von Hannover v. Germany II*, pr. 114

i forhold til, hvordan de skal forholde sig til afvejningen mellem EMRK art. 8 og 10, samt hvilke momenter der er relevante at lægge vægt på.

De gældende principper er, hvorvidt offentliggørelsen af billederne bidrager til en debat af offentlig interesse²⁰⁷, hvor kendt den pågældende person er, og hvad hensigten er med offentliggørelsen²⁰⁸, hvordan personen tidligere har ageret i forhold til at værne om sit privatliv²⁰⁹, hvordan offentliggørelsen er sket, og hvorvidt der har været en konsekvens ved offentliggørelsen²¹⁰, samt under hvilke omstændigheder billederne er taget.²¹¹ I *Axel Springer v. Germany* skal der ligeledes tages stilling til, hvilke sanktioner, der er blevet pådømt mediet af de nationale domstole. Dette kriterium er kun relevant, såfremt der er tale om en mulig krænkelse af EMRK art. 10 og ikke art. 8.²¹²

Ligesom i *Von Hannover v. Germany I*, skal der således foretages en afvejning af, hvorvidt det pågældende bidrager til en debat af offentlig interesse i forhold til afvejningen mellem de to grundlæggende rettigheder, eller om publikationen blot kan siges at tilfredsstille folks nysgerrighed. Hertil skal der foretages en konkret vurdering i den enkelte sag.²¹³ I *Von Hannover v. Germany II* henviser EMD til, at den nationale domstol *"(...) observed in that connection that the greater the information value for the public, the more the interest of a person in being protected against its publication had to yield, and vice versa."*²¹⁴ Omstændighederne skal derfor nøje måles og vejes i forhold til, hvilken rettighed der i den konkrete situation kan siges at veje tungest.

Schaumburg-Müller forholder sig i udgangspunktet kritisk til dette princip, idet det kan være vanskeligt at udlede, hvad der helt præcist er af interesse for offentligheden, men anfører dog, at *"(...) the Court does not protect 'the curiosity of a particular readership', such as material problems, who goes on holiday with whom (...)."*²¹⁵ Dette synspunkt stemmer overens med afvejningen i *Von Hannover v. Germany II*. Billeder af den kongelige familie, der tager på skiferie, kan ikke siges at være

---

²⁰⁷ *Von Hannover v. Germany II*, pr. 109 og *Axel Springer v. Germany*, pr. 90, se ligeledes *Von Hannover v. Germany I*, pr. 60

²⁰⁸ *Von Hannover v. Germany II*, pr. 110 og *Axel Springer v. Germany*, pr. 91

²⁰⁹ *Von Hannover v. Germany II*, pr. 111 og *Axel Springer v. Germany*, pr. 92

²¹⁰ *Von Hannover v. Germany II*, pr. 112 og *Axel Springer v. Germany*, pr. 94

²¹¹ *Von Hannover v. Germany II*, pr. 113 og *Axel Springer v. Germany*, pr. 93

²¹² *Axel Springer v. Germany*, pr. 95

²¹³ *Von Hannover v. Germany II*, pr. 109

²¹⁴ *Von Hannover v. Germany II*, pr. 114

²¹⁵ Schaumburg-Müller, *Privacy and Publicity*, s. 394, med udførlig dokumentation i retspraksis, se eksempelvis *Von Hannover v. Germany I*, pr. 77

af interesse for offentligheden, idet de ikke kan siges at bidrage til nogen debat af offentlighedens interesse.²¹⁶ Dog fastslår EMD, at det er i offentlighedens interesse, at fyrst Rainier III er syg.²¹⁷ Endvidere er det også relevant, hvordan hans familie har ageret i forhold til sygdommen.²¹⁸ Det blev konstateret samfundsrelevant, og dermed blev ytrings- og informationsfriheden i den konkrete situation vægtet højt ud fra en konkret vurdering.

I forhold til princippet vedrørende de omtaltes rolle og funktion²¹⁹ kan Von Hannover-familien ikke blive karakteriseret som værende almindelige borgere. De er derimod offentlige personer, som offentligheden uvægerligt har en vis interesse i at følge. Det er derfor afgørende, hvad mediernes hensigt har været med offentliggørelsen af oplysningerne, og om det er af relevans for offentligheden. Hertil skal det dog anføres, at ” (...) *in relation to the identification of a person involved in dubious activities, a well-known person may need stronger protection against premature dissemination of identifiers and against unfounded allegations.*”²²⁰ Dette henset til det faktum, at hvis der offentliggøres noget i et medie, vil det i udgangspunktet være mere indgribende over for en person, der er kendt, idet alle i så fald ved præcist, hvem der er tale om. Dette kan dog ligeledes også indebære, at man som offentlig person må tåle, at der bliver gået tættere på privatlivet, hvis emnet er af offentlighedens interesse. I *Axel Springer v. Germany* er det afgørende, hvor kendt et ansigt den tyske skuespiller er, i forhold til offentlighedens interesse i at få de pågældende informationer om hans arrestation at vide.²²¹ Skuespilleren spillede politibetjent i en tysk tv-serie. Ifølge domstolen bidrager netop det, at skuespilleren spillede politibetjent, der jo har til opgave at sørge for lov og orden i samfundet, i tv-serien til, at der var en interesse for offentligheden i at få at vide, at han i sit private liv havde vanskeligheder ved at holde sig inden for lovens rammer.²²²

Der skal endvidere tages hensyn til den omtalte persons adfærd før offentliggørelsen af oplysningerne. I *Axel Springer v. Germany* havde skuespilleren tidligere stillet op til interviews, hvor han havde afsløret detaljer om sit privatliv, og ”*In the Court’s view he had therefore actively sought the limelight (...).*”²²³ En person, der tidligere aktivt har søgt offentlighedens opmærksomhed i form af

---

²¹⁶ Von Hannover v. Germany II, pr. 117-118

²¹⁷ Von Hannover v. Germany II, pr. 117-118

²¹⁸ Von Hannover v. Germany II, pr. 117-118

²¹⁹ Se ligeledes Von Hannover v. Germany I, pr. 63

²²⁰ Schaumburg-Müller, *Privacy and Publicity*, s. 395

²²¹ Axel Springer v. Germany, pr. 98

²²² Axel Springer v. Germany, pr. 99

²²³ Axel Springer v. Germany, pr. 101 og 25

interviews, kan derfor ikke forvente det samme beskyttelsesniveau omkring sit privatliv, fordi vedkommende derved selv allerede har brudt den private sfære. Det må i udgangspunktet siges at være en voldsom konsekvens, at fordi man tidligere har været åben omkring sit privatliv, har man ikke længere ret til det samme beskyttelsesniveau omkring sit privatliv. Schaumburg-Müller forholder sig ligeledes kritisk hertil²²⁴ henset til, at EMD selv anfører, umiddelbart før den konkrete undersøgelse af skuespillerens adfærd over for medierne, at *“(..) the mere fact of having cooperated with the press on previous occasions cannot serve as an argument for depriving the party concerned of all protection against publication of the report or photo at issue (...).”*²²⁵ Ud fra EMD’s anvendelse af dette princip i forhold til den konkrete situation må det afgørende sandsynligvis være, hvad man tidligere har udtalt til pressen. Såfremt der er givet et direkte samtykke til offentliggørelsen af de pågældende oplysninger, kan der eksempelvis ret beset ikke siges at være tale om en krænkelse af EMRK art. 8. Som anført ovenfor, havde skuespilleren i Axel Springer v. Germany tidligere givet interviews. EMD anførte hertil, at offentligheden havde en vis interesse i oplysninger om ham, og at han selv havde valgt at åbne op for sit privatliv.²²⁶ I Von Hannover v. Germany II lagde EMD ikke direkte vægt på, hvordan prinsessen tidligere havde beskyttet sit privatliv, hvilket medfører, at der kan siges at være uklare retningslinjer på området i forhold til, hvor tungt dette princip skal veje ved afvejning mellem de to rettigheder.²²⁷ EMD uddyber ikke, hvilken adfærd forud for offentliggørelsen af oplysninger, der kan siges at være relevant i afvejningen, og princippet kan derfor forekomme uklart i forhold til anvendelse i praksis.²²⁸

I forhold til princippet vedrørende under hvilke omstændighederne oplysningerne eller billederne blev taget, refererer EMD i Von Hannover v. Germany II til den nationale domstol, der fandt, at *“(..) there was nothing to indicate that the photos had been taken surreptitiously or by equivalent secret means such as to render their publication illegal.”*²²⁹ Alene det, at billeder tages og publiceres uden samtykke, kan derfor ikke siges at danne grundlag for at konkludere, at de pågældende billeder er taget under chikanerende omstændigheder. I Axel Springer v. Germany blev det ligeledes fundet, at oplysningerne vedrørende arrestation og efterfølgende dom, der var indhentet af journalisterne, var

---

²²⁴ Schaumburg-Müller, *Privacy and Publicity*, s. 396

²²⁵ Axel Springer v. Germany, pr. 92

²²⁶ Axel Springer v. Germany, pr. 101

²²⁷ Schaumburg-Müller, *Privacy and Publicity*, s. 396

²²⁸ Schaumburg-Müller, *Privacy and Publicity*, s. 396

²²⁹ Von Hannover v. Germany II, pr. 122

faktuelle og korrekte.²³⁰ Endvidere fastslår EMD, at journalisterne ikke har *"(...) acted in bad faith when publishing the articles in question."*²³¹ Det skal endvidere bemærkes hertil, at anklageren i sagen selv samme dag, som artiklen vedrørende skuespillerens arrestation blev offentliggjort, bekræftede over for andre medier, at den pågældende skuespiller var blevet arresteret.²³² Ad andre kanaler var nyheden om arrestationen derfor kommet ud i offentligheden.

EMD anfører endvidere, at publikationens indhold, form og følger skal undersøges i forhold til afvejningen mellem EMRK art. 8 og 10. Dette princip er løsere formuleret og indeholder mange omstændigheder, der kan lægges vægt på. EMD anfører selv, at det bl.a. drejer sig om *"(...) the manner in which the person concerned is represented in the photo and report (...)"*²³³ I forhold til *Axel Springer v. Germany* lægger EMD vægt på, at artiklen kun omtaler de faktuelle omstændigheder omkring arrestationen og ikke deciderede private oplysninger.²³⁴ EMD forholder sig derimod ikke direkte til princippet i *Von Hannover v. Germany II*.

I forhold til, hvilken sanktion der er pålagt det pågældende medie, er det som tidligere anført kun relevant i forhold til, hvorvidt der er sket en krænkelse af EMRK art. 10. I *Axel Springer v. Germany* er det kun pålagt det pågældende blad at betale en mindre bøde, hvorfor det ikke er et afgørende moment, der bliver lagt vægt på ved afvejningen. Dette endvidere fordi EMD finder, at bøden under alle omstændigheder ikke burde have været pålagt, idet avisens ret til ytrings- og informationsfrihed var blevet krænket, og idet der ikke var nogle omstændigheder, der kunne siges at retfærdiggøre dette.²³⁵ Endvidere fandt EMD, at bøderne *" (...) were capable of having a chilling effect on the applicant company."*²³⁶

I *Von Hannover v. Germany II* undersøger EMD i afgørelsen primært den nationale domstols afvejning mellem de to kolliderende rettigheder i forhold til, hvorvidt den nationale domstol har foretaget

---

²³⁰ *Axel Springer v. Germany*, pr. 105

²³¹ *Axel Springer v. Germany*, pr. 107

²³² *Axel Springer v. Germany*, pr. 107

²³³ *Axel Springer v. Germany*, pr. 94

²³⁴ *Axel Springer v. Germany*, pr. 108

²³⁵ *Axel Springer v. Germany*, pr. 109

²³⁶ *Axel Springer v. Germany*, pr. 109

en konkret vurdering af de modstridende grundrettigheder med inddragelse af relevante afvejningskriterier, hvilket den nationale domstol findes at have.²³⁷ Dermed bliver der lagt vægt på, at den nationale domstol skal foretage en hensynsafvejning for at finde en fair balance mellem de to rettigheder. EMD afgjorde, at der ikke var sket en krænkelse af EMRK art. 8 og tilsidesætter dermed ikke den nationale domstols afgørelse.²³⁸ I *Axel Springer v. Germany* undersøgte EMD derimod sagen konkret i forhold til de principper, der skal anvendes ved afvejningen mellem EMRK art. 8 og 10. EMD afgjorde, at der er sket en krænkelse af EMRK art. 10, idet der var sket et indgreb i ytringsfriheden.²³⁹

Ud fra ovenstående afgørelser kan det konkluderes, at EMD er fleksibel i sin anvendelse af principperne på de konkrete sager, idet principperne tilpasses den enkelte sag. Dette øger værdien af principperne, idet principperne således kan anvendes generelt i situationer, hvor der sker et rettighedsammenstød mellem EMRK art. 8 og 10 ved offentliggørelse af oplysninger, der potentielt kan krænke privatlivet, selvom omstændighederne ikke nødvendigvis er de samme.

4.2.2 Offentliggørelse og videregivelse af personoplysninger

Det følgende afsnit har til formål at undersøge, hvordan EMD foretager afvejningen mellem retten til privatliv i forhold til databeskyttelse, jf. EMRK art. 8 over for ytrings- og informationsfriheden, jf. EMRK art. 10. Dette med inddragelse af den nyeste retspraksis på området.

Den 27. juni 2017 afsagde EMD dom i sagen *Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland*.²⁴⁰ I Finland er skatteoplysninger på borgere offentligt tilgængelige.²⁴¹ Selskabet Satakunnan Markkinapörssi Oy indsamlede skatteoplysninger vedrørende borgere, hvorefter avisen Veropörssi offentliggjorde oplysningerne.²⁴² Oplysningerne vedrørte fornavne og efternavne på 1,2 mio. finske borgere, hvis indkomst oversteg et vist beløb.²⁴³ Selskaberne Satakunnan Markkinapörssi Oy og Satamedia Oy, der begge var ejet af samme ejerkreds, arbejdede sammen og udgav endvidere en SMS-

---

²³⁷ *Von Hannover v. Germany II*, pr. 126

²³⁸ *Von Hannover v. Germany II*, pr. 126

²³⁹ *Axel Springer v. Germany*, pr. 110

²⁴⁰ Se ligeledes EUD's afgørelse i samme sag i afsnit 4.1.1

²⁴¹ *Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland*, pr. 8

²⁴² *Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland*, pr. 8

²⁴³ *Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland*, pr. 8-9

service, hvor man kunne modtage oplysninger om enkeltborgeres skatteoplysninger. Der var tale om offentliggørelse af oplysninger, som allerede til en vis grad var offentligt tilgængelige. Selskaberne blev pålagt af de nationale domstole ikke at offentliggøre oplysningerne på den pågældende måde og i den pågældende udstrækning, idet de overtrådte EU-reglerne herom.²⁴⁴ På denne baggrund anførte selskaberne, at der var sket et indgreb i EMRK art. 10.

EMD fastslog, at *"The protection of personal data is of fundamental importance to a person's enjoyment of his or her right to respect for private and family life, as guaranteed by Article 8 of this convention."*²⁴⁵ Endvidere anførte EMD, at *"(...) it appears that the data collected, processed and published by the applicant companies in Veropörssi, providing details of the taxable earned and unearned income as well as taxable net assets, clearly concerned the private life of those individuals (...)."*²⁴⁶ EMD fandt, at der var sket et indgreb i EMRK art. 10 i forhold til selskabernes ret til at videregive information, og spørgsmålet var herefter, om et sådan indgreb kunne legitimeres i medfør af EMRK art. 10, stk. 2.²⁴⁷ Der skulle derfor foretages en afvejning mellem retten til privatliv set i forhold til databeskyttelse, jf. EMRK art. 8 og ytrings- og informationsfriheden, jf. EMRK art. 10.

EMD anfører indledningsvist, at *"(...) considering that the rights under Articles 10 and 8 of the Convention deserve equal respect, it is important to remember that the balance to be struck by the national authorities between those two rights must seek to retain the essence of both."*²⁴⁸ Domstolen fastslår hermed, at denne balance ligeledes skal findes ved afvejningen mellem retten til privatliv i form af databeskyttelse og ytrings- og informationsfriheden. Det kan dermed principielt ikke siges at være en af rettighederne, der vejer tungere end den anden. Det faktum, at oplysningerne allerede er tilgængelige i det offentlige rum, har endvidere ikke betydning i forhold til, om situationen er omfattet af EMRK art. 8.²⁴⁹

Kerneproblematikken i sagen var, om der var tale om et indgreb, der var nødvendigt i et demokratisk samfund, og om den rette balance kunne siges at være blevet fundet mellem EMRK art. 8 og 10. De

---

²⁴⁴ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 197

²⁴⁵ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 137

²⁴⁶ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 138

²⁴⁷ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 140-141

²⁴⁸ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 123, se hertil endvidere eksempelvis Delfi v. Estonia, pr. 110

²⁴⁹ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 134

generelle principper udledt af retspraksis i forhold til afvejningen mellem retten til privatliv og yt-rings- og informationsfriheden, hvor der sker offentliggørelse af oplysninger, skal derfor anvendes, se hertil afsnit 4.2.1. EMD fastslår, at disse principper kan anvendes, selvom omstændighederne ikke nødvendigvis er de samme, og nogle af principperne er derfor mere relevante end andre i den konkrete sag, uden at EMD dog uddyber dette nærmere.²⁵⁰

Det skal derfor undersøges, om oplysningerne kan siges at bidrage til en debat af offentlighedens interesse, eller om oplysningerne kun tjener til at tilfredsstille offentlighedens nysgerrighed. EMD anfører, at *"It is unquestionable that permitting public access to official documents, including taxation data, is designed to secure the availability of information for the purpose of enabling a debate on matters of public interest."*²⁵¹ EMD er dermed ikke afvisende over for det faktum, at offentligheden reelt set har en interesse i at se folks skatteoplysninger. Det er derfor, at oplysningerne er tilgængelige for offentligheden. At der er gennemsigtighed i skatteoplysningerne legitimerer dog ikke nødvendigvis måden oplysningerne blev offentliggjort på.²⁵² Endvidere er der tale om oplysninger, der vedrører enkeltpersoner, hvorfor oplysningerne alene kan siges at tilfredsstille nysgerrigheden om enkelte borgere.²⁵³ Oplysningerne kan ikke siges at kunne karakteriseres som værende bidrag til samfundet generelt og den offentlige debat. Hensigten med offentliggørelse af oplysningerne kan derfor ikke siges at være beskyttelsesværdig i henhold til yt-rings- og informationsfriheden.

Der blev offentliggjort oplysninger om over 1,2 mio. mennesker. De fleste var ganske almindelige borgere i Finland og ikke offentligt kendte.²⁵⁴ At der i overvejende grad var tale om offentliggørelse af oplysninger om almindelige borgere, kan ikke siges at legitimere indgrebet i retten til privatliv hos de borgere, om hvem der blev offentliggjort oplysninger. Det er derfor også vanskeligt at se, hvordan det kan bidrage til den offentlige debat, at man kan modtage oplysninger om enkeltpersoners skatteoplysninger.²⁵⁵ EMD lægger ligeledes vægt på, at *"(...) the information published by the applicant companies did not pertain specifically to any particular category of persons such as politicians, public officials, public figures or others who belonged to the public sphere by dint of their activities or*

---

²⁵⁰ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland pr. 166

²⁵¹ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 172

²⁵² Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 174

²⁵³ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 177

²⁵⁴ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 180

²⁵⁵ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 180

*high earnings (...).*²⁵⁶ Denne afvejning foretaget af EMD er endvidere et eksempel på, hvorfor offentlige personer til tider må tåle et større indgreb i deres privatliv, henset til den funktion, som de betræder i det offentlige.

Der var begrænsninger i forhold til, hvordan journalister kunne indhente sådanne oplysninger ved skattemyndighederne.²⁵⁷ Selskaberne omgik imidlertid disse begrænsninger, ved at hyre folk til at hente oplysninger til dem.²⁵⁸ Selskaberne omgik dermed de regler, der skulle forhindre, at oplysningerne blev publiceret i større mængde, hvilket der ligeledes blev lagt vægt på i EMD's afgørelse.²⁵⁹ Dette har betydning i forhold til, hvordan de pågældende oplysninger er blevet tilgængelige, og hvorvidt udgiveren af oplysningerne kan siges at have handlet i god tro, hvilket er et vigtigt moment i afvejningen af, hvorvidt der kan ske offentliggørelse af sådanne oplysninger.

Der er tale om oplysninger, der er offentligt tilgængelige i forvejen, og det kan dermed umiddelbart anføres, at der derfor ikke er et beskyttelseshensyn at varetage i forhold til beskyttelse af retten til privatliv. Der var dog visse betingelser i forhold til, hvis man ønskede indsigt i skatteoplysningerne. Oplysningerne kunne kun tilgås på det lokale skattekontor, og det var for eksempel ikke tilladt at overføre data til USB-stik.²⁶⁰ Journalister kunne eksempelvis kun tilgå materialet, såfremt det kunne påvises, at man ikke ville publicere en fuld liste over materialet.²⁶¹ Der var derfor adgang til materialet, men der var ikke fri adgang, og det var ikke lovgivers hensigt, at oplysningerne skulle offentliggøres på den måde som de blev.²⁶² Denne afvejning foretaget af EMD er således lig den afvejning EUD foretog i Google Spain-dommen²⁶³, i hvilken det blev anført, at selvom der var tale om oplysninger, der allerede var tilgængelige, var dette ikke ensbetydende med, at der ikke var et beskyttelsesværdigt hensyn at tage til privatlivet.²⁶⁴ EMD betegner denne observation foretaget af EUD i Google Spain-dommen som værende "*(...) noteworthy (...).*"²⁶⁵

---

²⁵⁶ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 180

²⁵⁷ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 184

²⁵⁸ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 184

²⁵⁹ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 184

²⁶⁰ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 189

²⁶¹ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 189

²⁶² Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 190

²⁶³ Se fremstillingens afsnit 4.1.2

²⁶⁴ C-131/12, pr. 30

²⁶⁵ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 188

EMD afgjorde, at der ikke var sket en krænkelse af EMRK art. 10. Dette selvom der var tale om i forvejen offentligt tilgængelige oplysninger. Selvom oplysningerne i princippet kunne tilgås af alle, havde EMD stor fokus på selve formen, hvorpå oplysningerne blev offentliggjort. Endvidere fik selskaberne ikke forbud mod at publicere oplysningerne af de nationale domstole, men blev blot pålagt at leve op til de nationale og EU-retlige regler.²⁶⁶ EMD lagde vægt på, at den nationale domstol havde foretaget en grundig afvejning i forhold til at finde balancen mellem retten til privatliv og ytrings- og informationsfrihed²⁶⁷ og tilsidesatte dermed ikke den nationale domstols beslutning.

Omstændighederne i denne afgørelse, er ikke de samme som i Google Spain-dommen, der er analyseret i afsnit 4.1.2. Begge afgørelser omhandler dog behandling af personoplysninger, og situationerne er derfor omfattet af direktiv 95/46. EMD lægger stor vægt på de overvejelser og afvejsninger, der skal foretages for at nå frem til afgørelsen i form af, hvordan de to rettigheder skal afvejes over for hinanden. Herved sikres det, at der findes en balance imellem, hvornår oplysninger bør komme den bredere offentlighed til kendskab, uden at der sker krænkelse af retten til privatliv. Det kan siges, at det i udgangspunktet ikke er resultatet i form af, at retten til privatliv og databeskyttelse vejer tungt, der gør Google Spain-dommen kontroversiel, idet dommen muligvis kan begrundes konkret. Det er derimod EUD's udgangspunkt for at foretage afvejsningen, idet EUD fraviger den principielle afvejsningsregel i EMD's retspraksis, nemlig at der skal findes en balance imellem de to rettigheder, således at begge rettigheder tilgodeses.

4.2.3 Tilgængelighed af oplysninger på internettet

I takt med den teknologiske udvikling er der kommet flere og flere platforme, hvorfra ytrings- og informationsfriheden kan udøves. En problematik kan imidlertid opstå, ” (...) når ytringer m.v. formidles via internettet og som følge heraf kan være tilgængelige i længere tid.”²⁶⁸

Problemstillingen i Wegrzynowski and Smolczewski v. Poland fra 2013 relaterer sig til problemstillingen i Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom, som Generaladvokaten inddrog i sit forslag til afgørelse i Google Spain-dommen.²⁶⁹ Begge afgørelser omhandler betydningen af internetarkiver.

---

²⁶⁶ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 197

²⁶⁷ Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland, pr. 198

²⁶⁸ Kjølbros, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – for praktikere*, s. 984

²⁶⁹ Se fremstillingens afsnit 4.1.2

I *Wegrzynowski and Smolczewski v. Poland* tog EMD stilling til, hvorvidt en artikel kunne slettes fra en hjemmesides internetarkiv. Journalister, der arbejdede for en avis ved navn *Rzeczpospolita* publicerede en artikel, der indeholdt oplysninger, der faktisk ikke var belæg for.²⁷⁰ Artiklen anførte, at nogle advokater "(...) *had made a fortune over the years by assisting in shady business deals* (...)." ²⁷¹ Avisen blev af de nationale domstole pålagt at offentliggøre en undskyldning til de pågældende advokater og betale en bøde, idet "*The journalists had smeared the applicants' good name and reputation.*" ²⁷² Avisen blev imidlertid sagsøgt igen, idet artiklen blev ved med at fremgå af avisens internetarkiv, hvilket medførte, at man kunne finde artiklen ved en søgning på søgemaskinen Google.²⁷³ Artiklen blev derfor krævet slettet fra avisens internetarkiv.²⁷⁴ Problemstillingen forelagt for EMD omhandlede derfor ikke, hvorvidt der kunne ske offentliggørelse af oplysninger, som i de ovenfor gennemgåede afgørelser, men derimod oplysninger som via internettet vedblev at være tilgængelige for mange mennesker. Advokaterne fandt, at dette krænkede deres ret til privatliv i henhold til EMRK art. 8.

I forhold til EMRK art. 8 og 10 fastslår EMD indledningsvist, at "*As a matter of principle the rights guaranteed by these provisions deserve equal respect* (...)." ²⁷⁵ EMD understreger dermed igen det principielle udgangspunkt om, at ingen af rettighederne har forrang frem for den anden. EMD fastslår, at internetarkiver falder ind under beskyttelsen af EMRK art. 10²⁷⁶, hvilket ligeledes er fastslået i *Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom*.²⁷⁷ Endvidere understreger EMD betydningen af internetarkiver i forhold til at sikre ytrings- og informationsfriheden, idet "(...) *such archives constitute an important source for education and historical research, particular as they are readily accessible to the public and generally free.*" ²⁷⁸ Medierne har til opgave at agere "(...) *public watchdog* (...)" ²⁷⁹, og med denne opgave følger forpligtelsen til at sikre, at information fortsat er tilgængeligt for offentligheden.²⁸⁰ Omvendt har internettet også medført, at der er en større risiko for, at der sker krænkelser af privatlivet, idet "*The risk of harm posed by content and communications on the Internet to the*

---

²⁷⁰ *Wegrzynowski and Smolczewski v. Poland*, pr. 6-7

²⁷¹ *Wegrzynowski and Smolczewski v. Poland*, pr. 7

²⁷² *Wegrzynowski and Smolczewski v. Poland*, pr. 7

²⁷³ *Wegrzynowski and Smolczewski v. Poland*, pr. 9

²⁷⁴ *Wegrzynowski and Smolczewski v. Poland*, pr. 9

²⁷⁵ *Wegrzynowski and Smolczewski v. Poland*, pr. 56

²⁷⁶ *Wegrzynowski and Smolczewski v. Poland*, pr. 59

²⁷⁷ *Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom*, pr. 27

²⁷⁸ *Wegrzynowski and Smolczewski v. Poland*, pr. 59

²⁷⁹ *Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom*, pr. 40

²⁸⁰ *Wegrzynowski and Smolczewski v. Poland*, pr. 59, se endvidere *Times Newspapers Ltd v. United Kingdom*, pr. 27

*exercise and enjoyment of human rights and freedoms, particularly the right to respect for private life, is certainly higher than that posed by the press.*²⁸¹ EMD understreger herved, at der skal skelnes mellem oplysninger, der er publiceret i en avis og oplysninger der offentliggøres på internettet. Med internettet følger der muligheder i forhold til at udøve ytrings- og informationsfriheden, men risikoen for, at der sker krænkelse af andre menneskerettigheder, herunder retten til privatliv, er også øget. Det må således nødvendigvis have betydning ved den afvejning, der skal foretages ved rettighedssammenstød mellem menneskerettigheder.

I forhold til at slette den pågældende artikel fra internettet, anfører EMD, at det er korrekt af de nationale domstole, at de ikke har fundet, at artiklen kunne slettes i den pågældende sag.²⁸² Dette ville i så fald medføre, at man omskrev historien²⁸³, hvilket ikke forekommer hensigtsmæssigt i forhold til hensynet til at kunne tilgå information i henhold til EMRK art. 10. Derimod udtalte EMD, som anført af de nationale domstole, at der med fordel kunne tilføjes til selve artiklen en note om, at der havde været en retssag vedrørende korrektheden af afgørelsen.²⁸⁴ ” (...) *the courts showed that they appreciated the value of availability on the newspaper’s website of full information about the judicial decisions concerning the article for the effective protection of the applicant’s rights and reputation.*”²⁸⁵ Der var derfor ikke sket krænkelse af EMRK art. 8 ved, at artiklerne vedblev at være til stede i internetarkivet.

I både *Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom* og *Wegrzynowski and Smolczewski v. Poland* har EMD understreget betydningen af internetarkiver i forhold til, at der kan ske et sammenstød mellem den fortsatte tilstedeværelse af en nyhedsartikel, der krænker en persons privatliv, men at der samtidig også er et hensyn at tage til, at alle skal kunne tilgå information. Det er et led i journalisters opgave at videreformidle sådan information, og det er alles ret at kunne tilgå sådan information, uden at det er blevet censureret. I stedet for at slette oplysninger, foreslår EMD en ajourføring af oplysninger. Herved sikres det, at oplysningerne stadig er tilgængelige for interesserede således, at der ikke sker en krænkelse af EMRK art. 10. Problemstillingen i afgørelsen relaterer sig således i en vis grad til *Google Spain-dommen* afsagt af EUD.

---

²⁸¹ *Wegrzynowski and Smolczewski v. Poland*, pr. 58

²⁸² *Wegrzynowski and Smolczewski v. Poland*, pr. 65

²⁸³ *Wegrzynowski and Smolczewski v. Poland*, pr. 65

²⁸⁴ *Wegrzynowski and Smolczewski v. Poland*, pr. 66

²⁸⁵ *Wegrzynowski and Smolczewski v. Poland*, pr. 66, se endvidere *Times Newspapers Ltd v. the United Kingdom*, pr. 47

EMD behandler i øjeblikket en sag, der omhandler specifikt ”retten til at blive glemt”.²⁸⁶ Sagen omhandler mennesker, der har afsonet dom for mord på en kendt skuespiller, og som blev løsladt i 2007 og 2008. De pågældende personer ønsker, at internetbrugere ikke skal have adgang til filer, der omhandler mordsagen, hvoraf de dømtes navne fremgår. De hævder, at det hindrer dem i at resocialisere sig i samfundet. Det vides ikke, hvornår der træffes afgørelse i sagen.

4.2.4 Delkonklusion

Det principielle udgangspunkt er, at EMRK art. 8 og 10 skal veje lige over for hinanden. EMD lægger i høj grad vægt på den afvejning, der skal foretages, før det afgøres, hvordan EMRK art. 8 og 10 skal vægtes over for hinanden. I forhold til den afvejning der skal foretages, når der sker offentliggørelse af oplysninger, der potentielt kan krænke et menneskes privatliv har EMD igennem retspraksis udledt principper, der skal anvendes til en konkret afvejning af den enkelte situation. Nogle af disse principper er mere relevante end andre, alt efter de konkrete omstændigheder, og det afgørende er derfor at identificere de relevante principper og anvende dem i praksis. I forhold til EMD’s vægtning af EMRK art. 8 i forhold til databeskyttelse, kan det ud fra afgørelsen *Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland* ses, at EMD i udgangspunktet tillægger beskyttelsen af personoplysninger, jf. EMRK art. 8 samme vægt som hensynet, der skal tages til ytrings- og informationsfriheden, jf. EMRK art. 10. Der er dermed ikke en af rettighederne, der kan siges at være vigtigere end den anden. Det ses ud fra retspraksis, at EMD lægger vægt på, at de nationale domstole har foretaget afvejningen i henhold til den konkrete sags omstændigheder ved at lægge vægt på principperne fremhævet i EMD’s retspraksis. Det er således i overensstemmelse med EMD’s rolle i forhold til at påse og efterse, at EMRK’s bestemmelser og EMD’s praksis efterleves i de kontraherende parters nationale ret.

Endvidere har EMD taget stilling til internettets betydning i forhold til situationer, hvor der er offentliggjort oplysninger på internettet, der har vist sig at krænke et individs privatliv, men hvor oplysningerne vedbliver at være tilgængelige. Afgørelserne illustrerer, at der kan være et udvidet hensyn at tage til privatlivet i takt med internettets indtog, idet et sådan medie udgør en større risiko for, at der sker krænkelser af privatlivet, set i forhold til offentliggørelse af oplysninger i det skrevne medie.

---

²⁸⁶ European Court of Human Rights, Factsheet – New Technologies, July 2017, *M.L. v. Germany* and *W.W. v. Germany*

Endvidere anføres det i afgørelsen, at der kan ske en ajourføring af en artikel, der foreligger på internettet, frem for sletning af artiklen.

5 Konklusion

I Google Spain-dommen anførte EUD, at retten til privatliv i forhold til beskyttelse af personoplysninger havde forrang frem for ytrings- og informationsfriheden. Kritikere udtalte, at der dermed skete en uhensigtsmæssig underminering af ytrings- og informationsfriheden. Endvidere var afgørelsen i direkte modstrid med Generaladvokatens forslag til afgørelse i den pågældende sag. Hertil skal det anføres, at EUD i afgørelsen ikke foretog en konkret afvejning mellem grundrettighederne, hvilket kan forekomme betænkeligt i forhold til effektiv beskyttelse af ytrings- og informationsfriheden. Afgørelsen i Google Spain-dommen forekommer derfor mangelfuldt begrundet. Det er ikke direkte resultatet i Google Spain-dommen, der forekommer betænkeligt, men snarere formodningsreglen, der blev opstillet og den manglende afvejning mellem de respektive rettigheder. EUD har dog i andre afgørelser anført, at der i udgangspunktet skal være ligevægt ved afvejningen mellem retten til privatliv i forhold til beskyttelse af personoplysninger ved sammenstød med ytrings- og informationsfriheden, hvilket taler for, at formodningsreglen kun gælder i den konkrete situation i forbindelse med hvilken den blev afsagt.

Med den opstillede formodningsregel i Google Spain-dommen fraveg EUD EMD's principielle udgangspunkt om, at hverken retten til privatliv eller ytrings- og informationsfriheden skal vægtes på bekostning af den anden. EMD's principielle udgangspunkt er, at hverken retten til privatliv eller ytrings- og informationsfriheden skal tillægges forrang ved rettighedssammenstød mellem de to menneskerettigheder. EMD har igennem retspraksis udledt principper, som de nationale domstole skal anvende ved rettighedssammenstød mellem EMRK art. 8 og 10 i situationer, hvor der sker offentliggørelse af personlige oplysninger. EMD påser, at de nationale domstole har foretaget en afvejning ved anvendelse af principperne. Principperne er generelt anvendelige ved rettighedssammenstød mellem de to rettigheder i situationer, hvor der sker offentliggørelse af oplysninger, dog kan det forekomme, at de skal tilpasses den konkrete situation. Endvidere har EMD i en afgørelse vedrørende beskyttelse af personlig data, som en del af retten til privatliv, fastslået, at hverken retten til privatliv eller ytrings- og informationsfriheden har forrang frem for den anden.

I EUC art. 52, stk. 3 er det anført, at i det omfang der er ens rettigheder i EMRK og EUC, skal rettighederne i EUC fortolkes i overensstemmelse med rettighederne i EMRK, dog er der ikke noget i vejen for, at der kan sikres en bedre beskyttelse i EU-retten. I forhold til om EUC art. 8 skal fortolkes mere vidtgående end EMRK art. 8 har EUD dog i retspraksis understreget, at EUC art. 8 ikke har

noget sidestykke i EMRK. EUC art. 8 beskytter alle personoplysninger, og i bestemmelsen er der opstillet specifikke garantier i forhold til, hvornår der kan ske behandling af personoplysninger. Den stærke beskyttelse af personoplysninger i EUC kan muligvis have betydning, når der skal foretages en afvejning mellem retten til privatliv i form af beskyttelse af personoplysninger og ytrings- og informationsfriheden ved sammenstød mellem de to rettigheder i forhold til, om rettighederne i udgangspunktet skal tillægges den samme vægt. Det kan derfor være en mulig årsag til diskrepans i retspraksis fra de to domstole ved sammenstød mellem de respektive rettigheder.

6 En hensigtsmæssig afvejning ved rettighedssammenstød

I denne fremstilling er sammenstødet mellem retten til privatliv og ytrings- og informationsfriheden belyst ud fra en international vinkel, mens dansk retspraksis vedrørende afvejningen mellem de to rettigheder ikke er direkte behandlet. Betydningen af, hvordan EMD og EUD foretager afvejningen mellem de to menneskerettigheder, må imidlertid ikke undervurderes, idet begge domstoles afgørelser rækker ind i national ret. Forholdet mellem EMD og EUD er usikkert henset til, at det ikke vides, om EU tilslutter sig EMRK. Indtil da eksisterer der to domstole, som begge fortolker menneskerettigheder, hvor ingen af dem har direkte mulighed for at føre tilsyn med den anden eller er underordnet den anden. Der eksisterer dermed to domstole, der er sidestillede, og som begge fortolker menneskerettighederne. Dialog mellem de to domstole er derfor af afgørende betydning for at sikre mod diskrepans i retspraksis. Hvis en sådan diskrepans eksisterer, kan det medføre usikkerhed om, hvordan menneskerettighederne skal fortolkes og afvejes over for hinanden ved rettighedssammenstød. Det har betydning for samfundet. Det har endvidere betydning for den mest effektive menneskeretlige beskyttelse af individet. En sådan retstilstand må derfor siges at være utilfredsstillende.

Ud fra retspraksis analyseret fra EMD kan det ses, at EMD i retspraksis, hvor der sker et sammenstød mellem EMRK art. 8 og art. 10, har et principielt udgangspunkt om, at hverken art. 8 eller art. 10 har forrang frem for den anden. Herved sikres det, at der foretages en nuanceret afvejning af alle relevante omstændigheder i den konkrete situation, hvilket forekommer hensigtsmæssigt. Giver der derimod i udgangspunktet en menneskerettighed forrang frem for en anden, er der risiko for en ulige og unuanceret afvejning af de kolliderende rettigheder. Herved vil der blive opstillet et rettighedshierarki.

EUD har imidlertid fraveget EMD's udgangspunkt om, at der ikke skal gives en rettighed forrang frem for en anden med den opstillede formodningsregel i Google Spain-dommen. Endvidere foretog EUD ikke en konkret afvejning af alle relevante omstændigheder, især ikke hvad angik ytrings- og informationsfriheden. Formodningsreglen om retten til privatlivets forrang frem for ytrings- og informationsfriheden gælder i udgangspunktet kun i forhold til den konkrete situation i Google Spain-dommen. Der er derfor ikke belæg for at sige, at der generelt set er diskrepans i retspraksis fra de to domstole, hvad angår rettighedssammenstødet mellem de to menneskerettigheder. Det er ligeledes klart ud fra praksis fra både EUD og EMD, at den teknologiske udvikling har medført en udfordring i forhold til beskyttelse af privatlivet. Det afgørende må derved siges at være at finde en balance i

forhold til beskyttelsen af personlige oplysninger på internettet over for ytrings- og informationsfriheden. En konkret vurdering i den enkelte sag forekommer hertil hensigtsmæssig frem for et udgangspunkt om, at en menneskerettighed har forrang frem for en anden.

7 Referencer

7.1 Litteratur

Blume, Peter, *Retssystemet og juridisk metode*, 3. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2016

Christoffersen, Jonas, *EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder med kommentarer*, 1. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2014

Christoffersen, Jonas, *Introduktion*, s. 17-37, *EU's Charter – I et menneskeretligt krydsfelt*, red. Eva Ersbøll, 1. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2016

Jakobsen, Søren Sandfeld, Schaumburg-Müller, Sten, *Medieretten*, 1. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2013

Kjølbros, Jon Fridrik, *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention - for praktikere*, 4. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2017

Knobel, David, *EU-Domstolens kvalificering af hensynet til informationsfriheden over for persondata – og privatlivsbeskyttelsen*, s. 339-354, *EU's Charter – I et menneskeretligt krydsfelt*, red. Eva Ersbøll, 1. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2016

Lorenzen, Peer, m.fl., *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med kommentarer (art. 1-9)*, 3. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2011

Lorenzen, Peer, m.fl., *Den Europæiske Menneskerettighedskonvention med kommentarer (art. 10-59 samt tillægsprotokollerne)*, 3. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2011

Munk-Hansen, Carsten, *Retsvidenskabsteori*, 1. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2014

Rytter, Jens Elo, *Individets grundlæggende rettigheder*, 2. udgave, Karnov Group, 2016

Schaumburg-Müller, Sten, *Privacy and Publicity*, s. 389-405, *Protecting the Rights of Others – Festskrift til Jens Vedsted-Hansen*, red. Thomas Gammeltoft-Hansen m.fl., 1. udgave, Djøf Publishing, 2013

Storgaard, Louise Halleskov, *Det komplicerede forhold mellem EU's Charter om grundlæggende rettigheder og EMRK*, s. 55-98, *EU's Charter – I et menneskeretligt krydsfelt*, red. Eva Ersbøll, 1. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2016

Storgaard, Louise Halleskov, *The Relationship between the CJEU and the ECtHR: Building a Common European Area of Protection of Fundamental Rights*, 1. udgave, Aarhus University, Department of Law, 2014

Sørensen, Henning Bang Fuglsang Madsen, *EU og EMRK – Samhørighed eller konflikt?* s. 99-132, *EU's Charter – I et menneskeretligt krydsfelt*, red. Eva Ersbøll, 1. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2016

Sørensen, Karsten Engsig, m.fl., *EU-retten*, 6. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2014

7.2 Artikler

Jakobsen, Søren Sandfeld, Schaumburg-Müller, Sten, >>Retten til at blive glemte<< - og forholdet til medierne og informationsfriheden, s. 176-186, *Juristen* nr. 5, 2015

Lorenzen, Peer, *Dialog mellem dommere – EUD og EMD: To aktører på menneskerettighedsområdet*, s. 193 – 199, *Juristen* nr. 7, 2011

Mchangama, Jacob, *Retten til at blive glemte: En underminering af ytrings- og informationsfriheden*, 22. Maj 2014, *Berlingske* - <https://mchangama.blogs.berlingske.dk/2014/05/22/retten-til-at-blive-glemte-en-underminering-af-ytrings-og-informationsfriheden/> - sidst tilgået den 28. august 2017

7.3 Love

Direktiv 95/46/EF af den 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger

Forordning 2016/679 af den 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (2012/C 326/02)

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Danmarks Riges Grundlov, lov nr. 169 af den 5. juni 1953

Lov nr. 285 af den 29. april 1992 om tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Traktaten om Den Europæiske Union

Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde

Direktiv 2006/24/EF af den 15. marts 2006 om lagring af data genereret eller behandlet i forbindelse med tilvejebringelse af offentligt tilgængelige elektronisk kommunikationstjenester eller elektroniske kommunikationsnet

De Forenede Nationers Verdenserklæring om Menneskerettigheder af den 10. december 1948

Lissabon-traktaten om ændring af Traktaten om Den Europæiske Union og Traktaten om Oprettelse af det Europæiske Fællesskab (2007/C 306/01)

7.4 Forarbejder

Forklaringer til EU's Charter om grundlæggende rettigheder, i EU-Tidende 2007/C 303/02

7.5 Andet

Andersen, Mads Bryde, *Bilag 10: Afvejningsregler for en informationspolitik*, Rapport fra udvalget om ”Informationssamfundet år 2000”

EU-domstolen, *Udtalelse 2/13 fra Domstolen*, af den 18. december 2014

Dean Spielmann (daværende retspræsident for EMD), *Annual Report 2014*, s. 5-7, Registry of the European Court of Human Rights, Strasbourg, 2015

European Court of Human Rights, *Factsheet – New Technologies*, July 2017, http://www.echr.coe.int/Documents/FS_New_technologies_ENG.pdf - sidst tilgået den 28. august 2017

EU Network of Independent Experts on Fundamental Rights, *Commentary of the Charter of Fundamental Rights of the European Union*, juni 2006

7.6 Praksis fra EUD

C-131/12 af den 13. maj 2014 (Google Spain-dommen)

C-101/01 af den 6. november 2003 (Lindqvist-dommen)

C-73/07 af den 16. december 2008 (Satamedia Oy-dommen)

C-362/14 af den 6. oktober 2015 (Schrems-dommen)

De forenede sager C-92/09 og C-93/09 af den 9. november 2010

De forenede sager C-293/12 og C-594/12 af den 8. april 2014 (Logningsdommen)

De forenede sager C-203/15 og C-698/15 af den 21. december 2016

Generaladvokat N. Jääskinen, C-131/12, Forslag til afgørelse fremsat den 25. juni 2013

Generaladvokat P. Cruz Villalón, De forenede sager C-293/12 og Sag C-594/12, Forslag til afgørelse fremsat den 12. december 2013

7.7 Praksis fra EMD

Peck v. the United Kingdom af den 28. januar 2003

Botta v. Italy af den 24. februar 1998

Smirnova v. Russia af den 24. oktober 2003

Amann v. Schwitterland af den 16. februar 2000

Leander v. Sweden af den 26. marts 1987

Rotaru v. Rumania af den 4. maj 2000

Von Hannover v. Germany (No. 1) af den 24. juni 2004

Von Hannover v. Germany (No. 2) af den 7. februar 2012

Delfi v. Estonia af den 16. juni 2015

Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland af den 27. juni 2017

Times Newspapers Ltd (Nos. 1 and 2) v. the United Kingdom af den 10. marts 2009

Axel Springer AG v. Germany af den 7. februar 2012

Groppera Radio AG and others v. Switzerland af den 28. marts 1990

Autronic AG v. Schwitterland af den 22. maj 1990

Taranenko v. Russia af den 13. oktober 2014

Társaság a Szabadságjogokért v. Hungary af den 14. juli 2009

Handyside v. the United Kingdom af den 7. december 1976

Cyprus v. Turkey af den 10. maj 2001

Manole and others v. Moldova af den 17. december 2009

Bosphorus Hava Yollari Turizm ve Ticaret Anonim Sirketi v. Ireland af den 30. juni 2005

Wegrzynowski and Smolczewski v. Poland af den 16. oktober 2013

M.L. v. Germany and W.W. v. Germany – ikke afsluttet

8 Abstract

In 2014 the Court of Justice of the European Union (CJEU) decided that there is a “right to be forgotten” on the internet, more specifically on online search engines such as Google. Therefore, a person can have links to websites deleted if the link contains personal information of the person in question. The decision was criticized as it was found that such a right would interfere with fundamental rights such as the right to freedom of expression and information. This was due to the fact that the CJEU stated that in principle the right to private life and the right to personal data protection, as protected by the Charter of Fundamental Rights of the European Union articles 7 and 8, override the interest of internet users. Critics have stated that such a right would be inconsistent with the practice of the European Court of Human Rights (ECHR). The aim of this project is to look into the clash of human rights between the right to private life versus the right to freedom of expression and information. It will be analysed how the CJEU and the ECHR have addressed how to balance the right to private life and the right to freedom of expression and information in situations where the two rights clash.

The CJEU has stated in case law that the respective human rights should be balanced equally. However, this point of view was deviated from in the case of Google Spain. The ECHR states that in principle the right to private life and the right to freedom of expression and information deserves equal respect. The ECHR has through practice deduced principles which the national courts are to use in situations where there is a conflict of the two human rights. The ECHR ensures, that the contracting parties to the European Convention of Human Rights have balanced the human rights, in accordance with the principles set down in case law from the ECHR. Such principles are not to be seen in case law from the CJEU, although overall the two courts both attach importance to the interest of the public to receive information.

It is to be seen that art. 8 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union has a broader scope of application concerning the right to personal data protection than art. 8 of the European Convention of Human Rights. There is no specific provision in the European Convention of Human Rights which protect the right to personal data protection, although such a right is to be read into art. 8 of the European Convention on Human Rights to some extent. This may lead to a distortion when balancing the right to private life in regard to personal data protection and the right to freedom of expression and information.

9 Sideantalsangivelse

The screenshot shows a Microsoft Word document titled "SPECIALT.docx" with a blue ribbon interface. The document content includes a title "Rettighedssammenstød: En menneskeretlig analyse af retten til privatliv overfor retten til ytrings- og informationsfrihed" and a table of contents. A "Ordoptælling" (Word Count) dialog box is open, displaying the following statistics:

Statistik:	
Sider	59
Ord	19.988
Tegn (uden mellemrum)	112.883
Tegn (med mellemrum)	132.610
Alfabet	543
Linjer	1.170

The dialog box also has a checked option for "Medtag tekstefters, fodnoter og slutnoter" and a "Luk" (Close) button.

The table of contents in the document is as follows:

7.3	Love	53
7.4	Forarbejder	54
7.5	Andet	54
7.6	Praksis fra EUD	54
7.7	Praksis fra EMD	55
8	Abstract	56
9	Sideantalsangivelse	57